

IZVJEŠTAJ O RADU

ZA 2022. GODINU

DOO VODOVOD I KANALIZACIJA BAR

BAR, 2023. GODINE

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. GLAVNE STRATEŠKE ODREDNICE DRUŠTVA.....	6
3. ORGANIZACIONA STRUKTURA.....	7
4. KARAKTERISTIKE SISTEMA.....	11
5. TEHNIČKI SEKTOR.....	19
6. POLITIKA KVALITETA VODE I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE.....	28
7. SEKTOR ZA OPŠTE I KOMERCIJALNE POSLOVE.....	30
8. SEKTOR ZA EKONOMSKO – FINANSIJSKE POSLOVE.....	32
9. ZAKLJUČAK.....	57

1. UVOD

Izvještaj o radu za 2022.godinu ima za cilj da obezbijedi tačne, relevantne i pouzdane informacije o finansijskom položaju društva, sprovedenim poslovnim aktivnostima i kvalitetu pružanja usluga distribucije vode i odvođenja otpadnih voda.

Izvještaj je sačinjen u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, Zakonom o računovodstvu i reviziji, međunarodnim računovodstvenim standardima i Pravilnikom o godišnjem izvještaju o realizaciji godišnjeg programa obavljanja komunalnih djelatnosti. Izvještaj o radu je urađen u skladu sa odgovarajućom metodologijom izvještavanja, a na bazi prikupljenih podataka iz svih organizacionih djelova Društva.

Kvalitetno vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda utiče na standard života stanovnika i zaštitu životne okoline i predstavlja osnovni preduslov za razvoj privrede. Zadovoljstvo korisnika komunalnih usluga je veoma značajna komponenta jer direktno utiče na generisanje prihoda Društva i njegovu uspješnost.

Globalna ekonomska kriza pred privredom postavila je nove zahtjeve kako na organizacionom nivou, tako i na finansijskom nivou. Adekvatnim organizacionim odlukama kroz optimiziranje troškova, efikasano poslovanje i povećanje kvaliteta i kvaniteta poslovanja nastavio se trend pozitivnog poslovanja Društva.

Cilj svakog poslovnog subjekta jeste da svojim aktivnostima obezbijedi kontinuitet poslovanja i finansijsku stabilnost, a to sve zavisi od niza faktora. Da bi se realno mogao sagledati nivo ostvarenja postavljenih ciljeva potrebno je analizirati finansijske pokazatelje. Pokazatelji izvedeni iz bilansnih iskaza za 2022.godinu pokazuju da je Doo" Vodovod i kanalizacija" Bar stabilno društvo, posmatrano na dugi i kratki rok.

EVROPSKA POVELJA O VODI

BEZ VODE NEMA ŽIVOTA.
 VODA NE POZNAJE GRANICE, VODA JE LJUDSKI PROBLEM.
 ONA JE DRAGOCJENO DOBRO, NEOPHODNO U SVAKOJ LJUDSKOJ DJELATNOSTI.
 SLATKOVODNI RESURSI VODE NISU NEISRCPNI.
 NEOPHODNO IH JE SAČUVATI, KONTROLISATI I AKO JE MOGUĆE POVEĆATI.

1.1. Djelatnost Društva

DOO „ Vodovod i kanalizacija“ Bar osnovano je Odlukom o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću “Vodovod i kanalizacija” Bar („Sl.list CG-opštinski propisi“, br.10/16).

Djelatnosti Društva definisane su osnivačkim aktom i Statutom i ono obavlja sljedeće komunalne djelatnosti od javnog značaja:

36,00 Snabdijevanje vodom koje obuhvata:

- sakupljanje, prečišćavanje i distribuciju vode,
- sakupljanje vode sa izvora i bunara, prečišćavanje i distribucija cjevovodom za potrebe domaćinstva i industriju na teritoriju Opštine Bar.

37,00 Prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda i pružanja usluga čišćenja septičkih jama, koje obuhvata:

- skupljanje i transport komunalnih atmosferskih i drugih otpadnih voda sa područja Opštine Bar,
- održavanje kanalizacionog sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda,
- prečišćavanje otpadnih voda iz kanalizacionog sistema i drugih sistema za odvođenje otpadnih voda,
- obrada i tretman mulja, njegova upotreba, reciklaža i odlaganje i
- održavanje sistema za prihvatanje i odvođenje atmosferskih voda.

43,22 Postavljanje vodovodnih i kanalizacionih sistema:

- instaliranje vodovodnog i kanalizacionog sistema, uključujući dogradnju, adaptaciju, održavanje i popravke.

71,12 Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje:

- izrada tehničke dokumentacije: planova i projekata iz oblasti hidrotehnike, građevinskih projekata za objekte hidrotehnike, projekata instalacija, uređaja i postrojenja vodovoda i kanalizacije i
- pružanje geoprostornih (kartografskih) informacija za hidrotehničke instalacije.

1.2. Zakonodavni okvir

Zakonodavni okvir po kome DOO "Vodovod i kanalizacija" Bar posluje zasniva se na načelima i uslovima sadržanim u zakonima, podzakonskim aktima i odlukama i to:

- Zakonu o komunalnim djelatnostima („Sl. List CG“ br 55/16, 074/16 i 002/18)
- Zakonu o vodama („Sl. List CG“ br.027/10, 073/10, 032/11, 047/11, 048/15, 052/16, 055/16, 002/17, 080/17 i 084/18)
- Zakonu o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br. 65/2020)
- Zakonu o lokalnoj samoupravi ("Sl. list CG", br. 2/2018, 34/2019 i 38/2020)
- Zakonu o obezbjedjivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu (Sl.list CG br 080/17 od 01.12.2017 god.)
- Zakonu o meteorologiji („Sl. list CG“, br. 79/08 i 40/11)
- Zakonu o zaštiti lica i imovine („Sl. list CG, br.43/18)
- Odluci o vodosnabdijevanju na području Opštine Bar („Sl. list CG,opštinski propisi br.8/2007,25/2011 i 15/2012)
- Odluci o odvođenju i prečišćavanju fekalnih voda na području Opštine Bar („Sl. list CG, opštinski propisi br. 08/07 od 28.12.2007.god.)
- Odluci o sakupljanju i odvođenju atmosferskih voda na području Opštine Bar („Sl. list CG,opštinski propisi br. 08/07 od 28.12.2007.god.)
- Pravilima o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG“ br. 058/19 od 18.10.2019 godine).

Društvo primjenjuje i ostale propise iz oblasti: računovodstva (MRS standardi), radnih odnosa, internih akata i pravilnika Društva.

2. GLAVNE STRATEŠKE ODREDNICE DRUŠTVA

Misija ovog Društva je unaprijeđenje kvaliteta života naših korisnika u vidu njihovog snabdijevanja ispravno higijenskom vodom, kao i odvođenjem otpadnih voda, primjenjivanjem najviših međunarodnih standarda koji garantuju kvalitet i zaštitu životne okoline.

Vizija Društva je jasna orijentacija ka krajnjem korisniku kroz pružanje kvalitetne usluge snabdijevanja vodom za piće i odvođenja otpadnih voda, uz kontinuirano unaprijeđenje usluga u skladu sa sistemom kvaliteta, zakonskim regulativama i potrebama korisnika.

Implementiranje odrednica misije i vizije Društva je dugotrajan proces na osnovu koga se određuju prioritetni ciljevi Društva kao što su:

- Kvalitetno i kontinuirano snabdijevanje korisnika higijenski ispravnom vodom;
- Uredno odvođenje otpadnih voda za korisnike priključene na gradsku kanalizacionu mrežu;
- Pouzdano i preventivno održavanje postojećeg vodovodnog i kanalizacionog sistema i pratećih infrastrukturnih objekata;
- Smanjenje komercijalnih i tehničkih gubitaka;
- Finansijski samoordživo poslovanje kroz povećanje prihoda i procenta naplate potraživanja;
- Optimizacija i smanjenje operativnih troškova;
- Efikasna naplata potraživanja upotrebom svih zakonskih instrumenata;
- Konstantno povećanje kvaliteta komunikacije sa korisnicima usluga;
- Modernizacija opreme i sredstava za rad;
- Permanentno podizanje nivoa kadrovske sposobnosti kroz kontinuiranu edukaciju zaposlenih;
- Poštovanje načela ekonomičnosti, racionalnosti i svrsishodnosti.

3. ORGANIZACIONA STRUKTURA

Društvo je za obavljanje svoje djelatnosti koncipiralo funkcionalnu organizacionu strukturu koja omogućava efikasnu upotrebu svih raspoloživih resursa i racionalno korišćenje znanja i vještine zaposlenih.

Kvalitetno upravljanje ljudskim resursima je veoma važno za ostvarivanje ciljeva i interesa Društva jer ljudski resursi zapravo pokreću sve ostale resurse. Ciljevi Društva su ostvarivi samo ako menadžment posjeduje određena znanja i vještine upravljanja ljudima tako da omogućava pravilnu raspodjelu radne snage u zavisnosti od zadataka.

Organizaciona struktura koja je postavljena u Društvu podstiče saradnju i komunikaciju, egzaktno definiše odgovornosti i tzv "upravljački lanac" koji je važan kod privrednih društava koja obavljaju djelatnosti od opšteg značaja.

Za obavljanje djelatnosti u DOO "Vodovod i kanalizacija" Bar su organizovani sektori kao osnovne organizacione jedinice. U sastavu svakog sektora postoje organizacioni djelovi u vidu poslovnih jedinica, radnih jedinica, službi i odjeljenja. U tom smislu svaka organizaciona jedinica ima jasno definisana zaduženja u održavanju vodovodnog i kanalizacionog sistema Bara.

Za kompletno funkcionisanje procesa rada Društva zaduženo je 169 zaposlenih na neodređeno vrijeme.

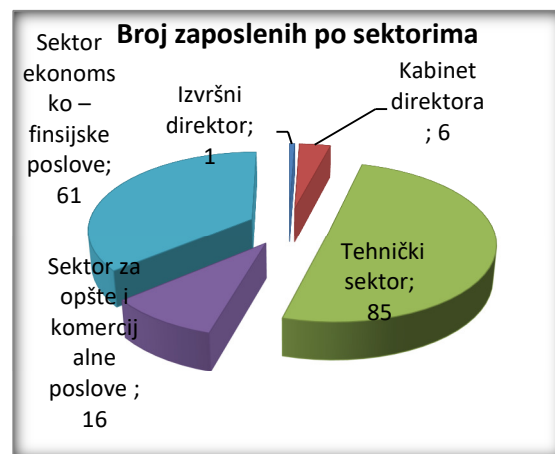
Broj zaposlenih u Društvu dovoljan je za nesmetano i kvalitetno obavljanje djelatnosti, što pokazuje i indikator kvaliteta usluga koji je na nivou propisanog po međunarodnim standardima.

S obzirom na osnovnu svrhu postojanja ovog Društva, a to je kvalitetna i konstantna distribucija higijenski ispravne vode, najviše zaposlenih odnosno 60,60% obavlja poslove iz domena osnovne djelatnosti.

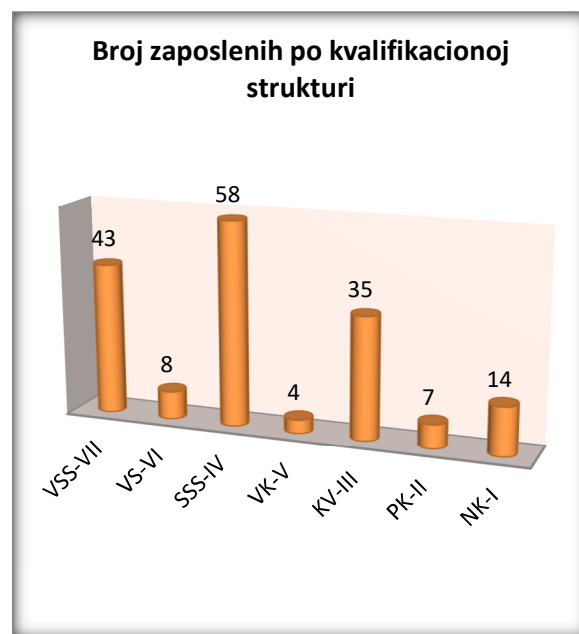
Imajući u vidu da se najveći dio radnog vremena ostvari za obavljanje poslova koji su od vitalnog značaja za zdravlje korisnika komunalnih usluga neophodni su kvalitetni i stručni kadrovi. Najviše zaposlenih, njih 33,93% ima srednju stručnu spremu dok visoko-obrazovanih ima 30,30%. Iz navedenih podataka možemo zaključiti da je potencijal zaposlenih u Društvu po pitanju stručne spreme odgovarajući.

U nastavku teksta dajemo tabelarni i grafički prikaz zaposlenih po organizacionim cjelinama, kvalifikacijama, godinama starosti i staža osiguranja.

Broj zaposlenih po sektorima			
R.b	Sektor	Broj	Učešće(%)
1	Izvršni direktor	1	1
2	Kabinet direktora	6	3,55
3	Tehnički sektor	85	50,30
4	Sektor za opšte i komercijalne poslove	16	9,47
5	Sektor ekonomsko – finansijske poslove	61	36,09
Ukupno		169	100

Broj zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi			
R.b	Stepen str.spreme	Broj	Učešće(%)
1	VSS-VII	43	25,44
2	VS-VI	8	4,73
3	SSS-IV	58	34,32
4	VK-V	4	2,37
5	KV-III	35	20,71
6	PK-II	7	4,14
7	NK-I	14	8,28
Ukupno		169	100

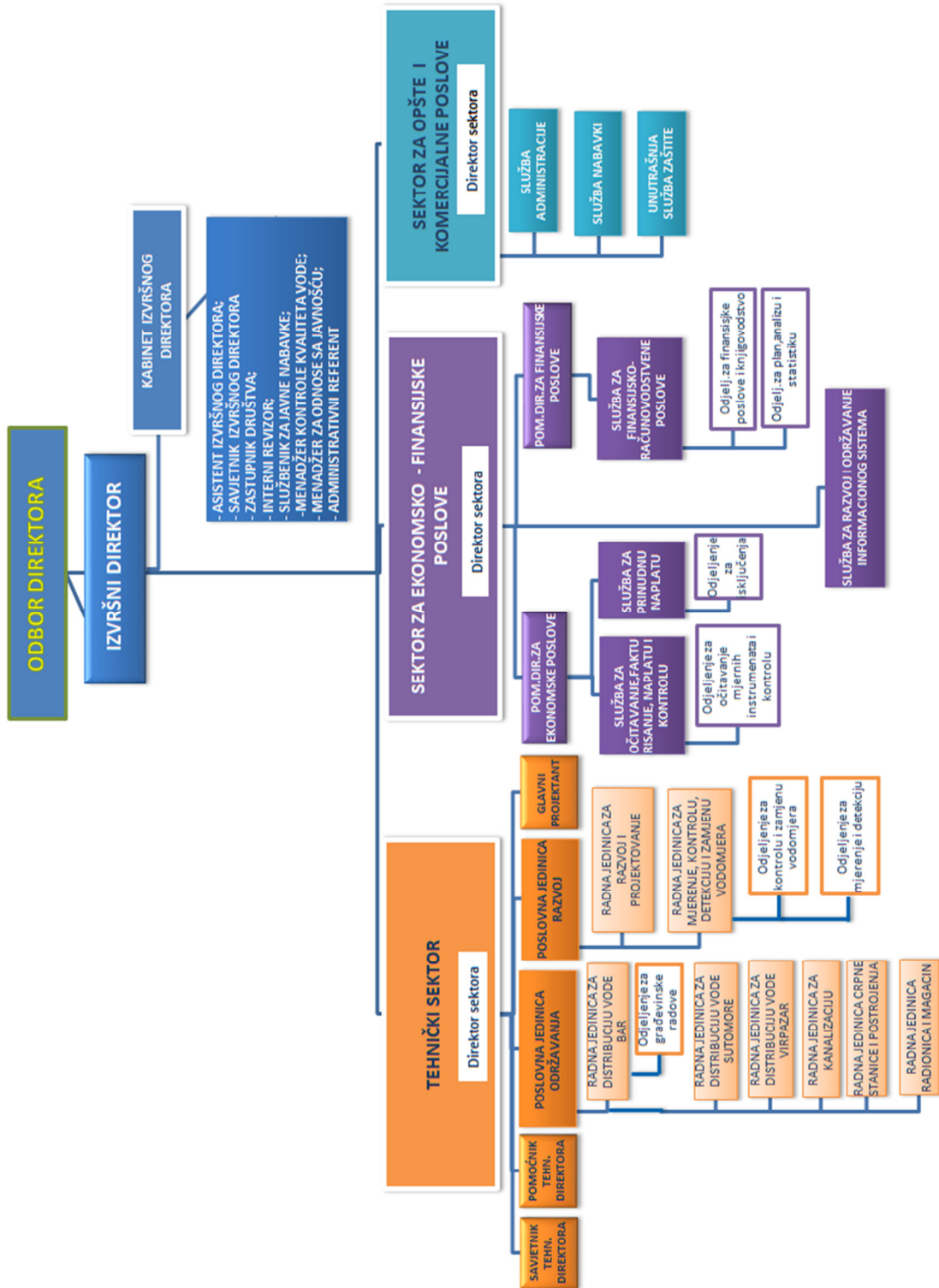

Broj zaposlenih po godinama staža			
R.b	Godine staža	Broj	Učešće (%)
1	1-10	43	25,44
2	11-20	63	37,28
3	21-30	28	16,57
4	31-40	31	18,34
5	Preko 40	4	2,37
Ukupno		169	100

Broj zaposlenih po starosnoj strukturi			
R.b	Godine života	Broj	Učešće (%)
1	19 - 30	10	5,92
2	31 - 40	49	28,99
3	41 - 50	51	30,18
4	51 - 54	22	13,02
5	55 - 60	24	14,20
6	61 - 67	13	7,69
Ukupno		169	100

Broj zaposlenih prema polnoj strukturi			
R.b	Pol	Broj	Učešće (%)
1	Muškarci	132	78,79%
2	Žene	37	21,21%
Ukupno		169	100

4. KARAKTERISTIKE SISTEMA

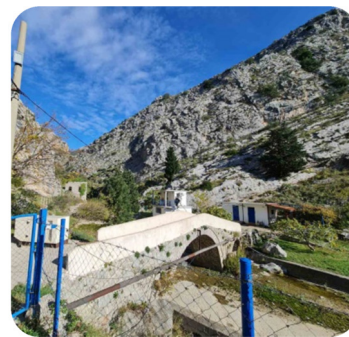
4.1. SISTEM VODOSNABDIJEVANJA

Složenost barskog vodovodnog sistema je posljedica razuđenosti područja kao i poznate disproporcije u potrošnji vode tokom godine. Funkcioniše u dva izražena režima rada – zimskom i ljetnjem. U toku zimskog režima rada potrebu u vodi u vodovodnom sistemu pokrivaju izvori u priobalnom dijelu barske opštine: Zaljevo, Kajnak, Brca, Sustaš, Vrteljak, Glava od vode-Turčini i Vrelo-Čanj. Izdašnost navedenih izvorišta u tom periodu daleko prevazilazi potrebe potrošača za vodom u vodovodnom sistemu.

U ljetnjem periodu, zbog velikog smanjenja izdašnosti izvorišta u priobalnom dijelu opštine i povećanog broja potrošača, a samim tim i potreba za vodom, u vodovodni sistem uključuju se dodatne količine vode iz izvorišta u zaleđu: Veljeg oka i Orahovog Polja, a od jula i značajnije količine vode iz regionalnog vodovoda (od 75l/s - 150l/s).

Poseban segment vodovodnog sistema Bara čini vodovod Virpazara kapaciteta 15 l/s.

Ukupni vodovodni sistem čine: 11 izvorišta sa 19 vodozahvatnih objekata; 17 crpnih stanica na izvorištima; 13 prepumpnih stanica za visočije zone vodosnabdijevanja sa 52 ugrađene pumpe ukupne instalisane snage preko 1400 kW; 12 distributivnih rezervoara ukupne zapremine 7533 m³ i distributivna mreža profila 20 do 500 mm dužine oko 479 km.

KARAKTERISTIKE OBJEKATA SISTEMA

4.1.1. IZVORIŠTA

<p style="text-align: center;">Izvorište "Zaljevo"</p> <p>Kaptirano je 1963.godine. Prosječna godišnja izdašnost se kreće između (30–50) l/s, a minimalna je oko 17 l/s. Voda se sa kaptaže "Zaljevo" odvodi gravitacionim AC cjevovodom DN 300mm. Ovo izvorište je u neprekidnom radu cijele godine, a obezbijeđeno je i automatsko hlorisanje vode.</p>	
<p style="text-align: center;">Izvorište "Kajnak"</p> <p>Najvećeg je kapaciteta u sklopu barskog vodovodnog sistema. Minimalna izdašnost ovog izvora kreće se oko 55,0 l/s. Dio vode sa ovog izvorišta, ~10l l/s, se potiskuje u rezervoar Stari Bar. Cjevovodom DCI Ø150mm.</p>	
<p style="text-align: center;">Izvorište "Glava od vode"</p> <p>Skromnog je kapaciteta. Iz njega se snabdijeva vodom dio Starog Bara, odnosno naselja Brbot, Gretva i Pijaca. Za trajno rješenje problema vodosnabdjevanja Starog Bara, izvršeno je kaptiranje i privođenje namjeni izvorišta "Vrteljak" iznad Starog Bara. Ono se nalazi u koritu vodotoka Rikavac, kraka koji nastaje od izvora Lektion i Lizalo. Vode sa oba izvorišta se sabiraju u rezervoar „Spile“. Na rezervoaru je obezbijeđeno automatsko hlorisanje vode.</p>	
<p style="text-align: center;">Izvor "Sustaš"</p> <p>Solidno je kaptiran. Izvor je minimalne izdašnosti oko 2-3 l/s. Prosječna godišnja izdašnost se cijeni na oko 25-30 l/s pa obzirom na visoku kotu isticanja, 220 m.n.m., pogodan je za pokrivanje visočijih zona potrošnje.</p>	

<p style="text-align: center;">Izvorište "Brca"</p> <p>Minimalna izdašnost izvora se kreće oko 60 l/s, a iz njega se snabdijeva vodom područje Sutomora i dio Bara (Zeleni pojas i Gornji Šušanj). Na izvorištu Brca postavljena su četiri pumpna agregata sa zajedničkim potisnim vodom na kojem se vrši i automatsko hlorisanje. Sa izvorišta Brca izvedena su tri glavna potisna cjevovoda pomoću kojih se voda potiskuje ka odgovarajućim pravcima barskog vodovodnog sistema.</p>	
<p style="text-align: center;">Izvorišta "Orahovo Polje" i "Velje Oko"</p> <p>Ova izvorišta su primarna izvorišta barskog vodovodnog sistema u toku ljetnjeg perioda. Naime, iz podsistema „Crmničko polje-Bar“ za potrebe Bara i Sutomora se transportuje i do 190l/s.</p>	
<p style="text-align: center;">Izvorište "Vrelo" u Čanju</p> <p>Lokalnog je karaktera. Sa njega se snabdijevaju vodom korisnici u na području Čanaj I i Čanja II. Minimalna izdašnost izvora je oko 7 l/s, dok je srednja godišnja izdašnost oko 25 l/s.</p>	

4.1.2. DISTRUBUTIVNA MREŽA

U prošlosti, razvoj distributivne mreže uglavnom nije pratio razvoj naselja, pa je u dijelu prigradskih naselja, neadekvatno razvijena. Njen položaj je dijelom van saobraćajnica u kojima bi, po pravilu, trebala biti, dok je u nekim slučajevima i ispod objekata. Ako tome dodamo da je izvedena od neadekvatnih profila raznovrsnog materijala i prosječne starosti 30 do 35 godina može se konstatovati da se radi o zastarjeloj i neadekvatnoj distributivnoj mreži. Imamo li ovo u vidu, kao i činjenicu da mreža nije zonirana po visinskom položaju potrošača, moramo biti svjesni neophodnosti velikih finansijskih ulaganja u sređivanju stanja i dovođenju distributivne mreže u stanje definisano Generalnim rješenjem razvoja vodovodnog sistema Bara.

Dužina mreže cijelokupnog vodovodnog sistema Bara iznosi oko 479 km na kojoj postoji 815 šahti.

4.1.3. DISTRIBUTIVNI REZERVOARI

U vodovodnom sistemu Bara u funkciji su sljedeći rezervoari:

Rezervoar	Zapremina (m ³)	Na koti (m.n.v.)
Čanj	700	81
Sutomore	500	33
Zagrađe	110	66
Golo brdo	1000	81
Marovići	300	110
Spile	100	190
Stari Bar	150	110
Zaljevo 1	500	66
Šušanj	2400	66
Šušanj 2	1200	127
Gretva	23	185
Humac	500	65
Boljevići	50	68

Ukupna korisna zapremina rezervoara iznosi 7.533 m³. Analizom rezervoarskog prostora, u okviru Generalnog rješenja je konstatovano da je jedan od osnovnih problema barskog vodovodnog sistema nedostatak rezervoarskog prostora i nedostatak opreme za njegovo efikasnije korišćenje.

4.1.4. CRPNE STANICE

Osnovne i manje crpne stanice u vodovodnom sistemu

Crpne stanice	Kapacitet	Napomena
"Orahovo Polje" (B4, B5, B6, B7, B8)	5 x 30 l/s	
"Orahovo Polje" (B9, B10 i B11)	3 x 20 l/s	
"Velje Oko" (bunari B1 i B2)	2 x 35 l/s	
"Brca"	4 x 35 l/s	
Prepumpna stanica "Sutomore" /za pravac Bara i Sutomora	4 x 50 l/s	Vodu iz Orahovog Polja i Veljeg Oka prepumpava u pravcu Bara i Sutomora
Prepumpna stanica "Sutomore" /za pravac Čanja	2 x 22.5 l/s	
"Stari Bar"	7 l/s	Vodu iz rezervoara Stari Bar potiskuje za potrebe naselja Gretva
"Kajnak"	10 l/s	Vodu iz kaptaže Kajnak potiskuje u rezervoar „Stari Bar“ za potrebe naselja Podgrad, Pijaca, Gretva i Bolnicu
"Baukovo"	10 l/s	Hidroforsko postrojenje iz cjevovoda Kajnak – Kurilo snabdijeva vodom istoimeno naselje
"Zaljevo"	2,5 l/s	Hidroforsko postrojenje do kaptaže "Zaljevo" za snabdijevanje potrošača na visočijim kotama
"Sveti Ivan"	3 x 5 l/s	Vodu iz rezervoara "Zaljevo 1" potiskuje u vodovodnu mrežu naselja Sveti Ivan
Prepumpne stanice „Ahmetov brijeg“, „Ilino“, „Šušanj“, „Ratac“, „Rutke“, „Sutomore II“, „Suvi potok“, „Čanj II“, „Marovići“ kapaciteta	2 x 5 l/s	Zahvataju vodu iz distributivne mreže i pokrivaju potrošnju istoimenih naselja

„Haj-Nehaj“	10 l/s	Za snabdijevanje istoimenog naselja
„Zagrađe“	10 l/s	Za snabdijevanje istoimenog naselja
"Vrelo" u Čanju	3 x 7,5 l/s	Za snabdijevanje korisnika u Čanju I i Čanju II.
Bunar B1 i B2 u Čanju	4 i 7 l/s	Za potrebe vodosnabdijevanja Čanja

Ukupna instalisana snaga svih pumpi na crpnim stanicama je 1410 kW.

4.2. KANALIZACIONI SISTEM

Kanalisanje otpadnih voda i sanitacija naselja odvijali su se po zakonitostima koje se uočavaju u gradovima u sličnim razvojnim fazama: razvoj kanalizacionih sistema znatno kasni za razvojem vodovodne infrastrukture što se nepovoljno odražava na stanje sanitacije naselja.

Kanalizacioni sistem Bara čine četiri nezavisna sistema: Bar, Sutomore, Čanj i Virpazar.

Pokrivenost prostora sa kanalizacionom mrežom je oko 57%. Kanalizacioni sistem čini 86,03 km cjevovoda, od kojih 82,63 km spada u gravitacione sabirnike, dok se 3,4 km odnosi na potisne cjevovode. Najveći dio mreže je malih prečnika (27,4% je manjih prečnika od Ø 200, od Ø 200 – 300 je 15,6%, dok je samo 8,1% većeg prečnika Ø 400 – 600).

Na kanalizacionom sistemu, izgrađene su četiri veće fekalne crpne stanice kapaciteta 40–180 l/s čija instalisana snaga iznosi 302 kw i četiri manje crpne stanice u Virpazaru kapaciteta 5-10 l/s, ukupno instalisane snage 20 kw. Na kanalizacionim sistemima Bara, Sutomora i Čanja, izgrađena su tri podmorska ispusta, dužine 345 m, 1040 m i 1502 m.

Izvršenom rekonstrukcijom kanalizacionog sistema u zoni zahvata DUP-a Topolica I, izvršeno je razdvajanje fekalne i atmosferske kanalizacije čime je postignuta zadovoljavajuća funkcionalna sposobnost ovog sistema. Ova investicija je primjer za dalji razvoj kanalizacione mreže na području grada i prigradskih naselja.

4.2.1. KARAKTERISTIKE SISTEMA KANALIZACIJE

4.2.1.1. SISTEM FEKALNE KANALIZACIJE	
SISTEM ČANJA	
Kanalizacioni sistem Čanja čini kanalizaciona mreža u zoni Čanj I i Čanj II, obalni kolektor, dvije crpne stanice I i podmorski ispust.	
SISTEM SUTOMORA	
Kanalizacioni sistem Sutomora čini glavni obalni kolektor Inex – C.S. "Botun", crpna stanica „Botun“, gravitacioni kolektor kroz Golo brdo, podmorski ispust i kanalizaciona mreža u naseljima Brca, Šaren Sad, Pobrđe i Mirošica I.	
SISTEM BARA	
Sistem Bara je veoma razučđen i složen i čine ga nekoliko primarnih kolektora, kanalizaciona mreža, prepumpna stanica „Topolica“ (puštena u probni rad 07.05.2010.godine), glavna crpna stanica „Volujica“ i podmorski ispust.	
SISTEM VIRPAZARA	
Kanalizacioni sistem Virpazar izgrađen je i stavljen u funkciju krajem 2003 godine. Sistem čini kanalizaciona mreža dužine 3,2 km, četiri fekalne crpne stanice instalisane snage 20,4 KW i uređaj za biološko prečišćavanje otpadnih voda kapaciteta 1000 EJ.(ekvivalent jedinica)	

4.2.1.2. SISTEM ATMOSFERSKE KANALIZACIJE

Atmosferska kanalizacija služi za odvođenje atmosferskih voda sa trgova, ulica, trotoara, dvorišta, stambenih i drugih objekata.

Rekonstrukcijom hidrotehničkih instalacija na području DUP-a Topolica I, izvršeno je razdvajanje fekalne i atmosferske kanalizacije u dva nezavisna - separatna sistema. Ovim radovima stvoreni su uslovi da ne dolazi do zagušenja fekalne kanalizacije i dobijen je pouzdan sistem atmosferske kanalizacije.

Pored Topolice I atmosferska kanalizacija izgrađena je i na područjima: Topolica II, Topolica-Bjeliši, Stara raskrsnica – Željeznička stanica, Ilino, Sutomore (ulica Save Kovačevića do Botuna i Suvog potoka i Željezničke zgrade – Suvi potok), Čanj I i obalom od Čanja I do Čanja II.

Ukupna dužina sistema atmosferske kanalizacije je oko 30 km. Profili cjevovoda su od 100-200 mm 37%, od 250-400 mm 42% i od 456-1000 mm 21%.

5. TEHNIČKI SEKTOR

Društvo je kontinuirano radilo na poboljšanju sistema vodosnabdijevanja putem redovnog i preventivnog održavanja mreže, izradom i učešćem u složenim projektima, u skladu sa dostupnim finansijskim sredstvima. Takođe, kroz adekvatno i redovno održavanje kanalizacionog sistema omogućila se funkcionalnost cjelokupnog sistema.

Jedan od permanetnih ciljeva svih sprovedenih aktivnosti jeste održavanje hidromašinske i elektroopreme crpnih stanica na vodovodnom i kanalizacionom sistemu i njihova modernizacija.

Kako bi složeni sistem vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda ostao stabilan sprovedene su aktivnosti na: smanjenju gubitaka, postizanju efikasnog održavanja, razvoju mreže, modernizaciji sistema i povećanju efikasnosti rada.

DOO "Vodovod i kanalizacija" Bar u saradnji sa lokalnom samoupravom teži ravnomjernom razvoju svih mjesnih zajednica, kada se radi o javnom vodosnabdijevanju i odvođenju otpadnih voda, kao jednom od najznačajnijih uslova za povećanje kvaliteta života stanovnika.

U 2022. godini sprovedene su sljedeće aktivnosti:

<u>MJESNA ZAJEDNICA CRMNICA</u>	
1	<p>Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata</p> <ul style="list-style-type: none"> • Više intervencija na cjevovodu PVC Ø160mm u naselju Virpazar; • Popravka cjevovoda PVC DN 225mm na odvodu rezervoara "Humac", blizu benzinske stanice "Kalamper". Radovi su izvođeni u otežanim uslovima zbog nepristupačnog terena za mehanizaciju; • Sanacija gornje ploče šahte nad trasom cjevovoda ČC DN 400mm ispred objekta bunara B8 u Orahovom polju. Radovi su hitno izvedeni jer se šahta nalazi u trupu lokalnog puta; • Sanacije kvarova na magistralnom čeličnom cjevovodu DN400mm u cilju smanjenja gubitaka i poboljšanja stanja u vodosnabdijevanju Sutomora i Bara u toku ljetnje sezone. U sklopu ovih radova navedeni cjevovod je saniran na sedam lokacija čime je gubitak uslijed kvarova smanjen za cca 15 l/s. Poređenja radi, samo jedna pumpa u Orahovom Polju potiskuje oko 30 l/s; • Riješen problem sa vodosnabdijevanjem sela Braćeni. Locirani su i sanirani kvarovi na potisnom cjevovodu od pumpne stanice ka seoskom rezervoaru.

2	Rekonstrukcija pumpnih stanica za pitku vodu
	<ul style="list-style-type: none"> • Remont pumpe kod bunara B4 na izvorištu Orahovo Polje. Zamjena elektromotora pumpe i zamjena dotrajale i neispravne elektroinstalacije.
3	Rekonstrukcija pumpnih stanica za otpadnu vodu
	<ul style="list-style-type: none"> • Izvršena je nabavka i ugradnja nove pumpe za otpadnu vodu u F.C.S. "Virpazar 1".

MJESNA ZAJEDNICA SPIČ

1	Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata
	<ul style="list-style-type: none"> • Više intervencija zbog havarije na cjevovodu PVC DN280mm u Spičanskoj ulici. Ovaj cjevovod je u vrlo lošem stanju i potrebno je planirati njegovu rekonstrukciju jer svaka havarija dovodi do značajnih gubitaka, poremećaja u vodosnabdijevanju i može dovesti do materijalne štete na javnoj površini a u nekim slučajevima i štete u privatnim posjedima; • Zamjena dotrajale cijevi sa PE DN90mm u dužini cca 100m i izmještanje 8 kućnih priključaka; • Izmještanje ulične cijevi u dužini cca 30m i izmještanje na istu u naselju Haj Nehaj; • Zamjena ventila DN 250mm u Spičanskoj ulici kod prodavnice "Azur"; • Tri intervencije zbog havarija na cjevovodu AC DN 80mm u 25. ulici naselja Rutke; • Više intervencija zbog havarija na cjevovodu AC DN100 u ulici Save Kovačevića; • Intervencija zbog havarije na cjevovodu AC DN100 u Njegoševoj ulici; • Zbog vrlo lošeg stanja čeličnog cjevovoda DN250mm, brojnih kvarova koji su bili nepristupačni za izvođenje radova na popravkama i problema koji je cjevovod uzrokovao u vodosnabdijevanju Sutomora, naročito visočijih zona naselja Zagrađe, Haj Nehaj i Brca, ovaj cjevovod je isključen u dužini cca 490m a 8 priključaka je izmješteno na noviju cijev uz magistralni put Petrovac - Bar; • Popravka čeličnog cjevovoda DN400mm u naselju Brca; • Zamjena cca 50m pocinkovane cijevi 5/4" sa PE DN 50mm u naselju Brca – Zelen zbog velikih gubitaka i čestih kvarova. Hitni radovi su izvedeni uz magistralni put; • Izmještanje vodovodnog priključka za objekat Crvenog Krsta u dužini cca 100m sa PE DN63mm. Po završetku ovih radova isključena je dotrajala pocinkovana cijev prečnika 2" zbog kvara i većeg gubitka vode ispod obližnjih stambenih zgrada; • Popravka cjevovoda ČC DN400mm u naselju Mogilica. Radovi su hitno izvedeni zbog stanja na nestabilnom terenu na kojem je već bilo problema sa klizanjem terena.
2	Radovi na održavanju i unaprijeđenju kanalizacionog sistema
	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja fekalnog kolektora dužine cca 150m i 8 kućnih priključaka u Rutačkoj ulici naselja Rutke. Ovaj kolektor je sastavni dio već izvedenog glavnog kolektora u sklopu projekta <i>Poboljšanje vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda na crnogorskom primorju - Faza III Bar</i>; • Hitna sanacija kanalizacione šahte na trasi potisnog cjevovoda od F.C.S. "Čanj" kao

	<p>bi se spriječila mogućnost izlivanja otpadne vode na plažnom dijelu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno čišćenje crpilišta i spirale za otpadni materijal u fekalnoj crpnoj stanici "Novi Botun".
3	Rekonstrukcija pumpnih stanica za pitku vodu
	<ul style="list-style-type: none"> • U P.S. "Čanj" je izvršen remont jedne pumpe za čistu vodu; • U P.S. "Sutomore" je izvršena zamjena elektroinstalacije, softstartera i druge elektro opreme; • U P.S. "Zagrađe" je izvršen remont jedne pumpe za čistu vodu; • U P.S. "Rutke" je izvršen remont jedne pumpe za čistu vodu; • U P.S. "Suvi potok" je izvršen remont pumpe za čistu vodu.
4	Rekonstrukcija pumpnih stanica za otpadnu vodu
	<ul style="list-style-type: none"> • U F.C.S. "Novi Botun" u dva navrata je rađeno na popravci automatske rešetke. Takođe je izvršena nabavka i ugradnja novog reduktora.
5	Rekonstrukcija, sanacija izvorišta i modernizacija hlornih postrojenja
	<ul style="list-style-type: none"> • U P.S. "Čanj" su izvedeni radovi na adaptaciji prostorija predviđenih za ugradnju neutralizatora hlora i smještaj ostale hlorne opreme, po rješenju Uprave za inspeksijske poslove.

MJESNA ZAJEDNICA ŠUŠANJ

1	Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata
	<ul style="list-style-type: none"> • Više intervencija na čeličnim cjevovodima DN400mm i DN300mm iznad magistralnog puta Petrovac - Bar kod Crvene plaže i u naselju Žukotrlica; • Sanacija čeličnog cjevovoda DN350mm u Ulici IV Crnogorske proleterske brigade u naselju Žukotrlica; • Popravka na cjevovodu PVC DN 160mm u Ulici 2. naselja Zeleni Pojas. Planirana je zamjena navedenog cjevovoda i rekonstrukcija šahte u blizini rezervoara "Šušanj" što bi značajno unaprijedilo vodosnabdijevanje naselja Zeleni Pojas sa novoizgrađenog rezervoara "Šušanj 2". Ovo bi obezbijedilo dodatne količine vode za Sutomore (sa izvorišta Brca) jer bi se najveći dio naselja Zeleni Pojas snabdijevao vodom iz sistema regionalnog vodovoda; • Zbog čestih kvarova i većih gubitaka izvedeni su radovi na zamjeni caa 250m pocinkovanih cijevi prečnika 1" i 5/4" sa PE DN63mm u naselju Ilino iznad Kragujevačke ulice. Tom prilikom je izmješteno 11 kućnih priključaka. Navedenim radovima su smanjeni gubici na mreži što se odrazilo na kvalitet vodosnabdijevanja potrošača u ovom dijelu naselja Ilino; • Nakon izgradnje nove saobraćajnice i hidrotehničke infrastrukture u naselju Ilino uz željezničku prugu (Ulica 12, Ulica 13 i Ulica 13a), od rijeke Željeznice do pružnog prelaza, izvedeni su radovi na izmještanju 9 kućnih priključaka, a stare vodovodne cijevi su isključene sa mreže;

	<ul style="list-style-type: none"> Dva puta je rađeno na popravci cjevovoda AC DN150mm u ulici Crnogorskih serdara u naselju Ilino. Ovaj cjevovod je potrebno zamijeniti novim zbog samog materijala od kojeg je izrađen i zbog njegove trase koja se većim dijelom nalazi u privatnim posjedima što znatno otežava radove na održavanju.
2	Radovi na održavanju i unaprijeđenju kanalizacionog sistema
	<ul style="list-style-type: none"> Redovno je rađeno na čišćenju crpilišta u fekalnoj crpnoj stanici "Šušanj" kao i glavnog kolektora u Ulici IV Crnogorske proletherske brigade;

MJESNA ZAJEDNICA BAR V - SUTORMAN

1	Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata
	<ul style="list-style-type: none"> Izvedeni su radovi na zamjeni cca 235m liveno gvozdene cijevi DN100mm sa PE DN110mm u naselju Sustaš u Sutormanskoj ulici od mjesta Šuplje do potoka Maskić. Tom prilikom je izmješteno 6 kućnih priključaka. Sa mreže je isključeno nekoliko dotrajalih pocinkovanih cijevi zbog čestih kvarova; Radovi su izvedeni zbog sanacije većih gubitaka na vodovodnoj mreži zbog starosti i očuvanja zdravstvene bezbjednosti naših korisnika.

MJESNA ZAJEDNICA BAR IV - BURTAIŠI

1	Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata
	<ul style="list-style-type: none"> Popravka cjevovoda PVC DN160mm do pumpne stanice "Ahmetov Brijeg"; Zamjena dotrajalih pocinkovanih cijevi sa cca 150m nove PE DN63mm u Ulici Vojvode Maša Vrbice u naselju Ahmetov Brijeg. Radove je bilo neophodno izvesti zbog velikih problema u vodosnabijevanju i čestih kvarova; Više intervencija na dotrajaloj vodovodnoj cijevi PC 3" u Tršanjskoj ulici. Potrebno je planirati zamijenu navedeni cijevi u skorije vrijeme zbog čestih kvarova; Više intervencija na dotrajaloj vodovodnoj cijevi AC DN65mm u ulici Zubački put;
2	Izrada projektne dokumentacije
	<ul style="list-style-type: none"> Urađena je projektna dokumentacija za fekalnu kanalizacionu mrežu u Ulici Vladike Rufima Boljevića u naselju Rena; Urađena je projektna dokumentacija za fekalnu kanalizacionu mrežu u Ulici Pavla Rovinskog u naselju Popovići.

MJESNA ZAJEDNICA BAR II - POLJE**1 Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata**

- Zbog većih gubitaka na vodovodnoj mreži i očuvanja zdravstvene bezbjednosti vode za piće kao i zbog čestih prigovora korisnika na uredno vodosnabdijevanje, izveli smo radove na zamjeni cca 450m pocinkovanih cijevi manjeg profila sa PE DN90mm u Ulici 180. naselja Donje Zaljevo;
- Zamijenjeno je cca 160m dotrajalih cijevi sa novom PE DN90mm i izmješteno 10 kućnih priključaka u naselju Tomba kod poslovnog objekta "RAPEX" čime je riješen dugogodišnji problem u vodosnabdijevanju potrošača u ovom dijelu naselja Tomba. Poboljšanje u vodosnabdijevanju je bilo moguće tek nakon izgradnje magistralnog cjevovoda PE DN315mm od rezervoara "Zaljevo 1" ka naselju Polje;
- Rađeno na popravci cjevovoda PVC DN160mm u ulici Đuzepea Volpija;
- Dva puta je saniran cjevovod PVC DN160mm u Tabijskoj ulici blizu mosta Božovića;
- Popravka cjevovoda PE DN 110mm u Kapljevske ulici;

MJESNA ZAJEDNICA STARI BAR**1 Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata**

- U toku izvođenja radova na izgradnji nove kaldrme u Starom Baru, zamijenjeno je ukupno 240m vodovodne cijevi od čega je 120m cijevi PE DN90mm 120m vodovodne cijevi PE DN110mm. U toku tih radova izmješteno je cca 40 vodovodnih priključaka i rekonstruisane su 3 vodovodne šahte;
- Popravka cjevovoda PVC DN 160mm u Ulici 9. januar blizu pijace u Starom Baru;
- Popravka cjevovoda PEHD DN 110mm u Ulici nadbiskupa Šimuna Milunovića na dvije lokacije;
- Dvije intervencije na cjevovodu AC DN300mm, u naselju Gornje Zaljevo i naselju Gornja Tomba;
- Zamjena cca 350m dotrajalih vodovodnih cijevi sa novom PE DN63mm u naselju Rap čime je riješen problem sa gubicima na mreži, a stare vodovodne cijevi su isključene sa mreže.

2 Radovi na održavanju i unaprijeđenju kanalizacionog sistema

- U toku izvođenja radova na izgradnji nove kaldrme u Starom Baru, rekonstruisano 220m atmosfere kanalizacije profila DN315mm, DN250mm i DN160mm sa slivnicima. U istom periodu je zamjenjeno ukupno 120m fekalne kanalizacije (oštećene dionice prilikom izvođenja radova i zamjena postojećih priključaka) i sanirano 16 kanalizacionih šahti. Izveden je novi priključak na fekalnu kanalizaciju za Stari grad Bar.

3	Rekonstrukcija pumpnih stanica za pitku vodu
	<ul style="list-style-type: none"> Izvršena je nabavka i ugradnja nove pumpe za P.S. "Stari Bar" za potrebe vodosnabdijevanja naselja Gretva, mahale i pijace.
4	Rekonstrukcija, sanacija izvorišta i modernizacija hlornih postrojenja
	<ul style="list-style-type: none"> Izvedeni su svi neophodni radovi na pripremi prostorije kao i ugradnja neutralizatora hlora kod rezervoara "Spile", po rješenju Uprave za inspekcijske poslove; Izvedeni su svi neophodni radovi na pripremi prostorije kao i ugradnja neutralizatora hlora kod kaptaze na izvorištu "Zaljevo", po rješenju Uprave za inspekcijske poslove.

MJESNA ZAJEDNICA BAR I - TOPOLICA

1	Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata
	<ul style="list-style-type: none"> Popravka cjevovoda PE DN110mm u ulici Popa Pavla Radunovića; Rekonstrukcija vodovodne mreže prilikom realizacije projekta uređenja trga i izrada priključka za fontanu i za zalivanje zelenih površina; Sanacija gornje ploče vodovodne šahte u kružnom toku na Bulevaru dinastije Petrović; Popravka cjevovoda PE DN110mm ispred prodavnice "VOLI" kod kružnog toka; Popravka cjevovoda PE DN160mm u Ulici Mila Boškovića ispred Osnovne Škole "Blažo Jokov Orlandić"; Popravka cjevovoda PE DN110mm u Makedonskoj ulici.
2	Radovi na održavanju i unaprijeđenju kanalizacionog sistema
	<ul style="list-style-type: none"> Rekonstrukcija kanalizacione mreže prilikom realizacije projekta uređenja trga; Sanacija fekalnog kolektora u ulici Jovana Tomaševića; Sanacija kanalizacionih šahti u Ulici 24. novembra, ulici Mila Boškovića i ulici Maršala Tita; Popravka automatske rešetke u fekalnoj pumpnoj stanici "Volujica". Čišćenje i zamjena pojedinih habajućih dijelova; Redovno čišćenje grube rešetke na gravitacionom kolektoru ispred stare fekalne pumpne stanice "Volujica"; Periodično čišćenje pumpi u novoj fekalnoj pumpnoj stanici "Volujica" zbog nagomilavanja otpadnog materijala.
3	Rekonstrukcija pumpnih stanica za otpadnu vodu
	<ul style="list-style-type: none"> Kod F.C.S. "Volujica" je izvršena popravka automatske vertikalne rešetke koja je oštećena uslijed preopterećenja otpadnim materijalom. Takođe je izvršena zamjena dotrajalih dijelova rezervnim; Kod iste stanice je urađen servis prese za otpadni materijal.

<u>MJESNA ZAJEDNICA MRKOJEVIĆI</u>	
1	Radovi na održavanju i unaprijeđenju vodovodne mreže i pripadajućih objekata
	<ul style="list-style-type: none"> • Vršene su redovne kontrole regulatora pritiska na odvojkju sa sistema regionalnog vodovoda za naselje Veliki Pijesak; • Vršene su redovne kontrole uličnih hidranata na Velikom Pijesku zbog rijetkih slučajeva zloupotrebe; • Obezbijeđene su sve vodovodne šahte ugradnjom mehanizma za zaključavanje poklopaca.

Osim navedenog u toku 2022. godine realizovale su se brojne aktivnosti koje se odnose na:

- Konstantno održavanje prostora oko objekata na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži (košenje i čišćenje oko kaptaza, rezervoara, pumpnih stanica itd.) i održavanje samih objekata kroz rekonstrukciju fasade;
- Redovni transport vode do bezvodnih područja na teritoriji opštine Bar;
- Crpljenje septičkih jama u zonama gdje nije izgrađena fekalna kanalizacija;
- Pružanje pomoći Službi zaštite i spašavanja prilikom gašenja požara na više lokacija u toku ljetnjeg perioda;
- Redovno ispiranje vodovodne mreže na više muljnih ispusta u gradu u cilju obezbjeđenja potrebnog kvaliteta vode kao i ublažavanja pojave замуćenja vode u toku perioda obilnih padavina;
- Pripremu dokumentacije za dobijanje upotrebnih dozvola za objekte realizovane po Aneksu 6 Ugovora o vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda na jadranskoj obali – faza III Bar;
- Saradnju sa predstavnicima Opštine Bar i izvođačima prilikom realizacije sledećih projekata:
  - ✓ Izgradnja saobraćajnica Ulica 12 i Ulica 13A sa hidrotehničkim instalacijama u skladu sa planskom dokumentacijom DUP "Ilino";

- ✓ Rekonstrukcija vodovodne i kanalizacione mreže sa izradom vodovodnih priključaka za fontanu i zelene površine u okviru radova na uređenju trga Vladimira i Kosare u centru grada;
- ✓ Rekonstrukcija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže sa izradom individualnih priključaka u okviru radova na rekonstrukciji kaldrme u Starom Baru;
- Rad na izradi katastra svih hidrotehničkih objekata kojim upravlja i održava ih DOO "Vodovod i kanalizacija" – Bar (izvorišta, rezervoari, vodovodne pumpne stanice, fekalne pumpne stanice, cjevovodi, kanalizacioni ispusti) u cilju realizacije inicijative Uprave za vode za izradu katastra svih vodnih objekata na teritoriji Crne Gore;
- Obilazak objekta pumpne stanice za vodosnabdijevanje sela Ovtočići u MZ Crmnica sa predlogom mjera za stavljanje u funkciju predmetnog objekta. Urađen je izvještaj sa predmjerom i predračunom potrebnih radova;
- Obilazak objekata vodovodnog sistema sela Brčeli u MZ Crmnica . Urađen je detaljan opis postojećeg stanja;
- Redovno nedjeljno mjerenje količina vode na izvorištima koje se distribuiraju u vodovodni sistem Bara. Mjesečno su rađeni izvještaji o količini proizvedene i količini fakturisane vode. Svi podaci su uredno vođeni i arhivirani i dostavljani "Vodacom" doo – Tivat;
- Nadležnom inspekcijskom organu je upućen dopis u cilju pojačanog nadzora zona zaštite izvorišta Orahovo Polje;
- Prikupljanje, objedinjavanje i ažuriranje prostornih i numeričkih podataka o katastru vodovoda i kanalizacije za 2022.godinu i unos podataka u GIS;
- Priprema i dostava podataka po zahtjevu Državne revizorne institucije;
- Postupanja po dostavljenim zahtjevima fizičkih i pravnih lica a koji se odnose na:
  - ✓ izdavanje priključaka na hidrotehničku infrastrukturu;
  - ✓ izdavanje tehničkih uslova za projektovanje;
  - ✓ izdavanje saglasnosti na projektno tehničku dokumentaciju;

- ✓ izdavanje potvrda i izvoda iz katastra podzemnih instalacija;
- ✓ izdavanje mišljenja na predložena tehnička rješenja;
- ✓ registraciju novih vodomjera;
- ✓ zamjenu vodomjera;
- ✓ izmještanje instalacija, vodomjernih šahti itd.

6. POLITIKA KVALITETA VODE I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Osnovna misija ovog Društva je isporuka higijenski ispravne i kvalitetne vode krajnjim korisnicima, koja zadovoljava standard propisane važećim zakonskim propisima. Takođe, jedan od prioriteta je i očuvanje životne sredine. Preventivnim aktivnostima koje sprovodimo dajemo doprinos smanjenju negativnog uticaja na prirodu i čovjekovu okolinu, poštujući zakonske propise iz oblasti zaštite životne sredine.

Jedna od najvažnijih aktivnosti u toku cijele godine je bila učestala analiza vode za piće. Tokom 2022. godine izvršeno je 398 mikrobioloških i fizičko-hemijskih analiza uzoraka vode, osnovnog A obima 392 uzorka, periodičnog B obima 6 uzoraka. Od ukupnog broja uzetih uzoraka, 67 uzoraka je sirova, dok je 331 hlorisana voda. Ovdje treba napomenuti da sirova voda prije upotrebe ide na proces dezinfekcije, koji služi kako bi se mikrobiološka neispravnost skroz uklonila ili dovela do propisom zadovoljavajuće mjere. Uzrok neispravnosti vode kod većeg broja analiza su obilne padavine.

Od 331 analiziranih uzoraka hlorisane vode, ispravnost je potvrđena za 284 uzorka. U slučajevima kada parametri nisu bili u dozvoljenim granicama vršili smo ispiranje vodovodne mreže na za to predviđenim muljnim ispustima na mreži. Takođe, ukoliko je to bilo neophodno, regulisana je koncentracija slobodnog hlora do dozvoljenih granica. Redovno je ponavljano uzorkovanje i analiza vode sa onih točecih mjesta na kojima se pokazalo da rezultati analize nisu bili u skladu sa važećim pravilnikom. Putem sredstava javnog informisanja, redovno smo obavještavali korisnike o bilo kakvim promjenama ispravnosti vode.

Napominjemo da naše Društvo od 2017.godine posjeduje HACCP sertifikata čime potvrđuje da uspješno primjenjuje HACCP sistem koji ispunjava sve zahtjeve Codex Alimentarius CAC/RCP 1-1969, Rev.4-2003 u oblasti proizvodnje i distribucije vode iz vodovodne mreže za ljudsku upotrebu. Sertifikat je izdao Crnogorski institut za sertifikaciju i kvalitet (CISK).

U skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu, za projekte koji bi mogli ugroziti životnu sredinu, tražimo saglasnost nadležnog organa na elaborat ili odluke da nije potrebna procjena uticaja na životnu sredinu.

Ukoliko nijesmo sigurni kakve sve negativne posledice može izazvati neki od projekata, sprovode se sve raspoložive procedure za ocjenu očekivanih uticaja na zdravlje ljudi i uticaja na životnu sredinu.

DOO "Vodovod i kanalizacija" u protekloj godini u skladu sa Zakonom nije evidentirano kao zagađivač životne sredine, niti je po tom osnovu bilo kaznenih mjera od strane ekološke inspekcije. Da navedemo da se u protekloj godini nabavilo, odnosno ugradilo 2 neutralizatora hlora. Planirano je da se u tekućoj 2023.godini nabavi i ugradi još 3 ovakva neutralizatora.

7. SEKTOR ZA OPŠTE I KOMERCIJALNE POSLOVE

Osnovna djelatnost ovog sektora odnosi se na administrativno-pravne poslove iz oblasti rada Društva, zaštitu imovine i objekata Društva i nabavku osnovnih sredstava i inventara neophodnih za poslovanje. Pravilno vođenje poslovne politike podrazumijeva poslovanje u skladu sa zakonodavnim okvirom koji je propisan za djelatnost koju obavlja ovo Društvo.

U Službi administracije, u izvještajnom periodu su pripremani pojedinačni akti za zaposlene (ugovori o radu, aneksi ugovora o radu, rješenja za godišnje odmore, prekovremeni rad i plaćeno odsustvo, kao i druga rješenja o pravima i obavezama zaposlenih), kao i Ugovori koji su zaključivani u okviru programa Vlade Crne Gore o stručnom osposobljavanju visokoškolaca. Konstantno se radilo na unaprijeđenju i modernizaciji programa centralne kadrovske baze podataka, odrađena je reorganizacija raspodjele poslova između zaposlenih radi efikasnijeg i ekspeditivnijeg rada Službe administracije. DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar je kolektivno osigurao zaposlene od povreda na radu i profesionalnih bolesti, a osim ovakvog osiguranja uvedeno je i dopunsko zdravstveno osiguranje, za slučaj teških bolesti i hirurških intervencija.

Služba nabavke obuhvata obavljanje raznovrsnih djelatnosti kojima se Društvo snadbijeva sa neophodnim materijalnim resursima sa ciljem da obezbjedi neometano i kontinuirano odvijanje procesa rada. Služba nabavke radi istraživanje nabavnog tržišta i planiranje nabavke, nabavljanje resursa u skladu sa planom nabavke, vrši se izbor dobavljača/izvršioca i sklapanje ugovora, prijem i evidenciju robe u saradnji sa magacinom Društva. Kako bi se povećao uspjeh poslovanja, Služba nabavke vrši redovno i sistematsko istraživanje tržišta kroz tri standardna metoda: metod posmatranja (proučavanjem stanja na tržištu), metod ispitivanja (obavljanjem neposrednih razgovora) i eksperimentalni metod (testiranje novih proizvoda).

Djelatnostima Službe nabavke obezbjeđuje se ekonomično, efikasno i efektivno korišćenje sopstvenih sredstava u cilju nabavke roba, usluga i radova odgovarajućeg kvaliteta u odnosu na svrhu i namjenu, kojima se obezbjeđuje konkurencija između privrednih subjekata u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, izbjegavanjem primjene diskriminatorских uslova i kriterijuma, ili mjera kojima se favorizuju pojedini privredni subjekti.

Kao obveznici primjene Zakona o javnim nabavkama, u 2022.godini, ovo Društvo je raspisalo 5 otvorenih postupka (tendera) za nabavku roba i usluga, 1 pregovarački postupak, i 14 postupaka jednostavne nabavke, koji su u najvećoj mjeri uspješno sprovedeni i za koje su zaključeni ugovori u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i

Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki. Postupci javnih nabavki sprovodili su se na transparentan način, objavljivanjem dokumentacije u Elektronskom sistemu javnih nabavki, na koji način se obezbjeđuje da svi privredni subjekti imaju ravnopravan tretman. Zaposleni su i u toku prethodne godine redovno pohađali obuke i seminare iz oblasti javnih nabavki. Trenutno u DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar dvije osobe imaju licencu za rad na poslovima javnih nabavki. Ministarstvu finansija – Direktoratu za politiku javnih nabavki su u zakonskom roku dostavljeni svi izvještaji i evidencije na propisanim obrascima.

Djelatnost Unutrašnje službe zaštite se odnosi na spriječavanje protivpravnih radnji usmjerenih prema licima i imovini koji se štite, kao i na zaštitu zaposlenih od svakog oblika ugrožavanja njihove bezbjednosti u skladu sa Zakonom o zaštiti lica i imovine (Sl.list Crne Gore br.43/18) i podzakonskim propisima donijetim na osnovu tog zakona.

U protekloj godini posebno se radilo na unapređenju, efektivnosti i efikanosti Unutrašnje službe zaštite. U 2022. godini Unutrašnja služba zaštite vršila je u kontinuitetu svakodnevne obilaskne objekata koji su u skladu sa Zakonom o zaštiti lica i imovine (Sl.list Crne Gore br.43/18) označeni kao obavezno štice objekti. Pored redovne kontrole vršili su se i intervencije po prijavi iz operativnog centra, a koje su se uglavnom odnosile na ispađe sistema tehničke zaštite usled nedostatka električne energije prouzrokovane lošim vremenom ili gubljenja internet konekcije na određenoj lokaciji u tom trenutku.

U izvještajnom periodu se pristupilo održavanju mehaničke zaštite, odnosno postavljanju ograda na štice objektima, kao i na održavanju travnatih površina. Izvršeno je i redovno polugodišnje baždarenje protivpožarnih aparata i opreme u Vatrogasnoj službi, kao i provjera ispravnosti svih hidranata.

U toku 2022.godine postavljen je video nadzor na jednom od objekata Društva, na prepumpnoj stanici Šušanj, radi regulisanja dugogodišnjeg problema nelegalnog odlaganja otpada od strane nesavjesnih građana. Od tog perioda Unutrašnja služba zaštite vrši redovan video nadzor tog objekta i o postojanju gore navedenog problema izvještava opštinsku komunalnu policiju radi preuzimanja daljih radnji u skladu sa njihovom nadležnošću.

8. SEKTOR ZA EKONOMSKO – FINANSIJSKE POSLOVE

Upravljanje Društvom se u najvećoj mjeri zasniva na adekvatnim, pravovremenim i kvalitetnim informacijama. Značajan doprinos kvalitetu informacija i donesenih odluka daje analiza finansijskih izvještaja. Njihova analiza je potrebna za realno sagledavanje poslovnih rezultata i predstavlja osnovnu pretpostavku za uspješno upravljanje raspoloživim resursima.

Sektor za ekonomsko-finansijske poslove je veoma značajan dio Društva jer kroz evidentiranje, obradu i prenos podataka daje se nemjerljiva podrška menadžmentu pri donošenju važnih poslovnih odluka. Kroz aktivnosti koje su sprovedene u velikoj mjeri se omogućilo poboljšanje efikasnosti administrativnih, operativnih i finansijskih procesa u Društvu.

Jedan od najznačajnijih zadataka ovog sektora je tačna evidencija korisnika komunalnih usluga, fakturisanje usluga po svim kategorijama korisnika, efikasnija naplata potraživanja i vođenje knjigovodstvene evidencije na osnovu propisanih pravila i u skladu sa relevantnim MRS računovodstvenim standardima, Zakonom o računovodstvu i reviziji. Realizovanjem navedenih aktivnosti doprinosi se objektivnom prikazu finansijskog poslovanja i rezultata Društva, a samim tim daje se doprinos i očuvanju likvidnosti.

Efikasan i efektivan sistem očitavanja potrošnje, obračuna i naplate za pružene komunalne usluge vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda su najznačajnije komponentne uspješnog sistema poslovanja. Uspostavljanje funkcionalnog sistema doprinosi unaprijeđenju novčanih tokova čime se omogućava kvalitetno finansijsko planiranje poslovanja.

Globalna ekonomska kriza je izmijenila poslovanje društva, kako kroz problem funkcionisanja upravljanja ljudskim resursima, tako i funkcionisanja direktnih kontakata sa korisnicima usluga.

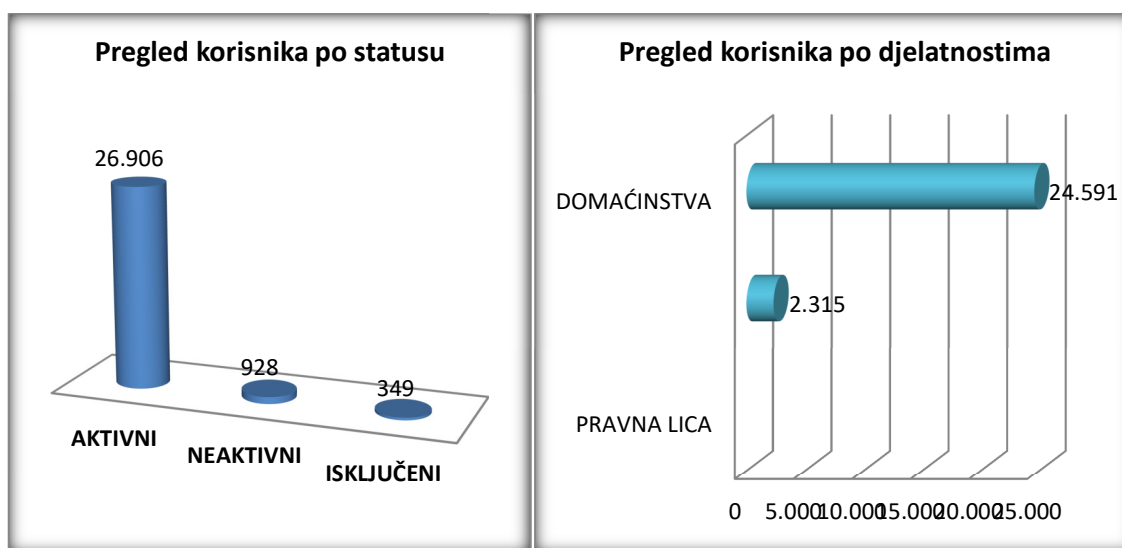
Na dan 31.12.2022. godine u bazi podataka Društva evidentirano je ukupno 28.183 korisnika, od čega je 26.906 bilo aktivno, a 349 privremeno isključeno zbog neblagovremenog izmirenja ispostavljenih faktura za pružene usluge. Od ukupnog broja potrošača 15.446 je priključeno na kanalizacionu mrežu, što čini 54,08% ukupnog broja potrošača. Najveći procenat učešća u broju korisnika imaju korisnici iz kategorije domaćinstva i to sa 91%, dok se 9% odnosi na korisnike iz kategorije pravna lica.

Analitički prikaz korisnika po statusu i djelatnostima dat je u sljedećim tabelama:

Pregled korisnika po statusu	
AKTIVNI	26.906
NEAKTIVNI	928
ISKLJUČENI	349
UKUPNO	28.183

AKTIVNI KORISNICI PO DJELATNOSTIMA	
PRAVNA LICA	2.315
DOMAĆINSTVA	24.591
UKUPNO	26.906

U osnovi poslovanja prioritetni cilj je zadovoljstvo korisnika usluga i održavanje slike socijalno senzibilnog Društva. U tom cilju i u 2022. godini nastavilo se sa davanjem niza subvencija korisnicima usluga.

Pravo na subvenciju plaćanja po osnovu utrošene vode ostvaruju potrošači koji su korisnici materijalnog obezbjeđenja, na način što im se mjesečni račun umanjuje za 10 m³, dok se slabovidim licima i licima oboljelim od multipla-skleroze mjesečni račun umanjuje za 5 m³.

Takođe, za sve korisnike koji svoje obaveze izmiruju u zakonski predviđenom roku propisana je stimulatívna mjera umanjenja računa za tekući mjesec za 5%. Ovo pravo prosječno mjesečno ostvaruje 5300 korisnika.

Tokom 2022.godine nastavilo se sa unaprijeđenjem komunikacije i razvoja kapaciteta za podršku korisnicima kako bi reakcija na njihove zahtjeve bila brža i efikasnija. U tom cilju propisan je plan komunikacijskih aktivnosti i uspostavljen je jedinstveni centar za

korisnike gdje mogu dobiti sve potrebne informacije, podnijeti svoja pitanja i uputiti zahtjeve.

U toku 2022. godine od strane korisnika usluga podnijeto je 442 reklamacija po različitom osnovu. Reklamacije su dio svakodnevnog poslovanja koje služe kao prilika za poboljšanje vlastite organizacije procesa poslovanja.

Nakon evidentiranja reklamacije i sagledavanja njene opravdanosti, izvršena je identifikacija i rješavanje uzroka kroz sprovođenje korektivnih radnji u propisanim rokovima.

Za period od 12 mjeseci 2022. godine ispostavljeno je 318.913 računa, od čega 1320 korisnika račun prima na e-mail adresu.

Fakturisana realizacija

Za 12 mjeseci 2022. godine fakturisano je ukupno 2.810.517,93m³, što u finansijskom smislu iznosi 3.812.793,36€ sa PDV-om. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu krajnjim korisnicima je fakturisano za 6,88% više.

Analizirajući strukturu fakturisane vode po kategorijama korisnika, domaćinstvima je ukupno fakturisano 2.302.75,62 m³, što je u odnosu na 2021.godinu više za 5,91 %. Kategoriji korisnika pravna lica fakturisano je ukupno 507.766,31 m³ što je za 11,49% više u odnosu na fakturisanu količinu u 2021.godini.

Posmatrano iz finansijskog ugla ukupno svim korisnicima u toku 2022. godine, po osnovu isporučene fakturisane vode i usluge odvođenja otpadnih voda fakturisano je ukupno 3.812.793,36 € odnosno 4,30% više u odnosu na uporednu 2021.godinu.

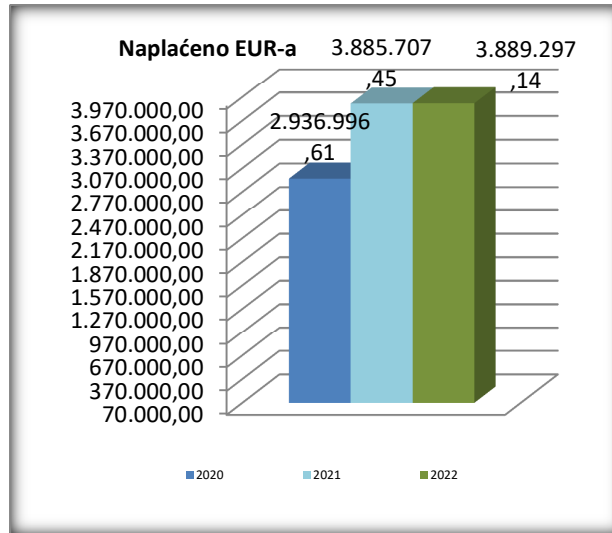
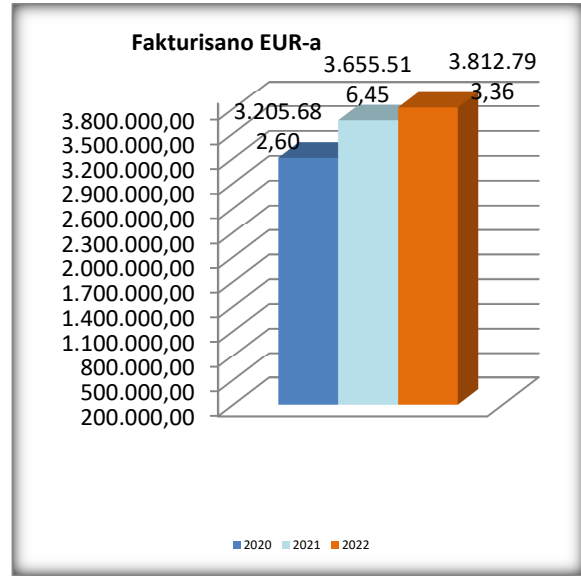
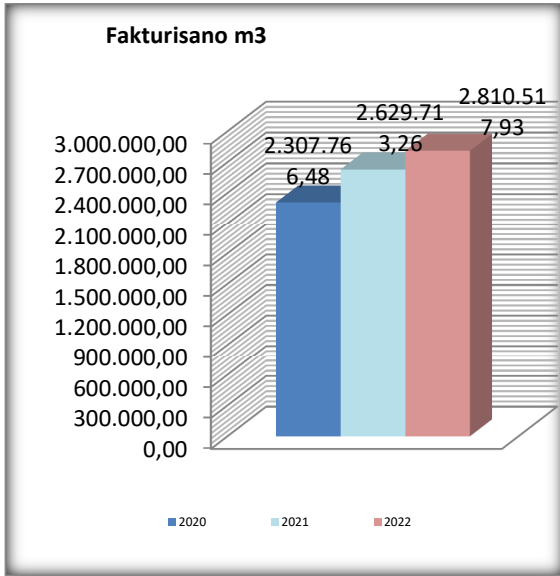
Sa aspekta priliva novčanih sredstava tj. naplate postojećih i novofakturisanih potraživanja, za period od 12 mjeseci 2022.godine naplaćeno je 3.889.297,14 €. Za kategoriju korisnika-domaćinstva naplaćeno je 2.893.917,22 €,odnosno, 4,80% više u odnosu na 2021.godinu. Od korisnika kategorije pravna lica naplaćeno je 995.379,92€.

U nastavku teksta prikazan je uporedni pregled fakturisanja i naplate za 2019/2020/2021.godinu.

Pregled fakturiranih kubika po mjesecima i djelatnostima za 2020, 2021, 2022												
	Domaćinstva				Privreda				Ukupno			% 2022/ 2021
	2020	2021	2022	%	2020	2021	2022	%	2020	2021	2022	
JAN	130.219,59	144.146,72	136.636,80	-5,21%	31.792,19	28.387,79	30.610,07	7,83%	162.011,78	172.534,51	167.246,87	-3,06%
FEB	145.374,06	139.076,09	144.164,96	3,66%	34.744,76	38.549,11	28.208,06	-26,83%	180.118,82	177.625,20	172.373,02	-2,96%
MAR	143.546,36	144.940,39	144.877,61	-0,04%	21.250,25	22.361,35	29.481,07	31,84%	164.796,61	167.301,74	174.358,68	4,22%
APR	138.441,24	149.673,11	136.648,58	-8,70%	19.683,25	21.695,06	26.293,06	21,19%	158.124,49	171.368,17	162.941,64	-4,92%
MAJ	154.318,70	151.480,61	178.904,38	18,10%	25.004,64	29.581,08	40.893,06	38,24%	179.323,34	181.061,69	219.797,44	21,39%
JUN	176.527,48	178.102,52	211.905,38	18,98%	34.443,91	34.190,07	50.215,07	46,87%	210.971,39	212.292,59	262.120,45	23,47%
JUL	193.992,43	248.635,97	270.266,16	8,70%	45.004,06	64.863,07	62.108,07	-4,25%	238.996,49	313.499,04	332.374,23	6,02%
AVG	196.555,63	324.498,67	339.361,43	4,58%	37.724,74	68.066,07	75.524,07	10,96%	234.280,37	392.564,74	414.885,50	5,69%
SEP	197.563,71	243.932,70	271.825,57	11,43%	31.568,63	52.513,79	59.335,57	12,99%	229.132,34	296.446,49	331.161,14	11,71%
OKT	167.033,16	159.266,24	160.690,03	0,89%	33.592,74	34.980,06	36.238,08	3,60%	200.625,90	194.246,30	196.928,11	1,38%
NOV	160.896,71	148.846,87	158.697,96	6,62%	24.223,76	32.351,51	37.658,06	16,40%	185.120,47	181.198,38	196.356,02	8,37%
DEC	140.165,69	141.688,33	148.772,76	5,00%	24.098,79	27.886,08	31.202,07	11,89%	164.264,48	169.574,41	179.974,83	6,13%
UKUPNO	1.944.634,76	2.174.288,22	2.302.751,62	5,91%	363.131,72	455.425,04	507.766,31	11,49%	2.307.766,48	2.629.713,26	2.810.517,93	6,88%

Pregled fakturiranih EUR-a po mjesecima i djelatnostima za 2020, 2021, 2022												
	Domaćinstva				Privreda				Ukupno			% 2022/ 2021
	2020	2021	2022	%	2020	2021	2022	%	2020	2021	2022	
JAN	162.060,94	178.391,67	174.191,28	-2,35%	74.846,19	66.927,27	69.120,80	3,28%	236.907,13	245.318,94	243.312,08	-0,82%
FEB	177.767,04	173.434,00	164.525,91	-5,14%	80.181,10	92.065,93	57.958,77	-37,05%	257.948,14	265.499,93	222.484,68	-16,20%
MAR	177.437,41	179.938,49	182.287,35	1,31%	50.059,04	53.393,01	59.983,43	12,34%	227.496,45	233.331,50	242.270,78	3,83%
APR	170.799,68	185.202,33	173.334,94	-6,41%	47.335,00	50.237,23	53.354,74	6,21%	218.134,68	235.439,56	226.689,68	-3,72%
MAJ	185.416,50	187.467,48	220.023,44	17,37%	58.506,71	66.538,81	81.886,69	23,07%	243.923,21	254.006,29	301.910,13	18,86%
JUN	213.748,75	216.405,00	255.289,69	17,97%	79.686,55	76.448,94	98.559,30	28,92%	293.435,30	292.853,94	353.848,99	20,83%
JUL	230.777,12	293.261,97	321.076,23	9,48%	102.717,31	139.760,23	120.511,12	-13,77%	333.494,43	433.022,20	441.587,35	1,98%
AVG	231.632,12	369.641,08	396.600,48	7,29%	87.404,36	146.371,03	145.675,26	-0,48%	319.036,48	516.012,11	542.275,74	5,09%
SEP	233.582,32	289.534,18	321.893,55	11,18%	74.409,84	114.602,81	116.478,40	1,64%	307.992,16	404.136,99	438.371,95	8,47%
OKT	202.290,93	196.763,66	201.064,48	2,19%	78.647,35	77.161,33	73.052,60	-5,32%	280.938,28	273.924,99	274.117,08	0,07%
NOV	197.520,56	186.794,18	198.451,09	6,24%	57.393,16	73.258,11	76.040,23	3,80%	254.913,72	260.052,29	274.491,32	5,55%
DEC	173.953,90	179.090,56	188.158,00	5,06%	57.508,72	62.827,15	63.275,58	0,71%	231.462,62	241.917,71	251.433,58	3,93%
UKUPNO	2.356.987,27	2.635.924,60	2.796.896,44	6,11%	848.695,33	1.019.591,85	1.015.896,92	-0,36%	3.205.682,60	3.655.516,45	3.812.793,36	4,30%

Pregled naplaćenih EUR-a po mjesecima i djelatnostima za 2020, 2021, 2022												
	Domaćinstva				Privreda				Ukupno			% 2022/ 2021
	2020	2021	2022	%	2020	2021	2022	%	2020	2021	2022	
JAN	142.587,12	161.727,50	147.799,60	-8,61%	54.331,93	55.715,75	53.260,30	-4,41%	196.919,05	217.443,25	201.059,90	-7,53%
FEB	149.102,41	163.536,31	168.919,05	3,29%	79.491,63	53.849,42	67.203,02	24,80%	228.594,04	217.385,73	236.122,07	8,62%
MAR	129.051,70	174.053,64	178.888,98	2,78%	54.397,34	53.980,85	67.254,77	24,59%	183.449,04	228.034,49	246.143,75	7,94%
APR	137.680,65	178.625,90	186.586,20	4,46%	36.957,47	49.608,60	52.406,42	5,64%	174.638,12	228.234,50	238.992,62	4,71%
MAJ	147.869,24	192.766,27	208.570,60	8,20%	51.563,10	49.209,69	54.564,45	10,88%	199.432,34	241.975,96	263.135,05	8,74%
JUN	172.205,97	237.775,89	244.047,32	2,64%	45.418,58	78.322,20	82.164,32	4,91%	217.624,55	316.098,09	326.211,64	3,20%
JUL	197.415,00	278.547,40	296.079,94	6,29%	59.230,21	71.186,68	88.392,99	24,17%	256.645,21	349.734,08	384.472,93	9,93%
AVG	205.669,36	396.096,02	412.735,90	4,20%	63.893,02	160.355,81	119.692,94	-25,36%	269.562,38	556.451,83	532.428,84	-4,32%
SEP	238.491,07	318.274,15	365.777,71	14,93%	91.737,33	193.066,29	117.678,81	-39,05%	330.228,40	511.340,44	483.456,52	-5,45%
OKT	226.831,50	248.262,79	259.872,68	4,68%	75.327,70	125.511,10	101.283,68	-19,30%	302.159,20	373.773,89	361.156,36	-3,38%
NOV	212.873,40	214.510,13	217.799,31	1,53%	70.612,56	86.131,01	83.359,99	-3,22%	283.485,96	300.641,14	301.159,30	0,17%
DEC	197.347,46	197.095,10	206.839,93	4,94%	96.910,86	147.498,95	108.118,23	-26,70%	294.258,32	344.594,05	314.958,16	-8,60%
UKUPNO	2.157.124,88	2.761.271,10	2.893.917,22	4,80%	779.871,73	1.124.436,35	995.379,92	-11,48%	2.936.996,61	3.885.707,45	3.889.297,14	0,09%

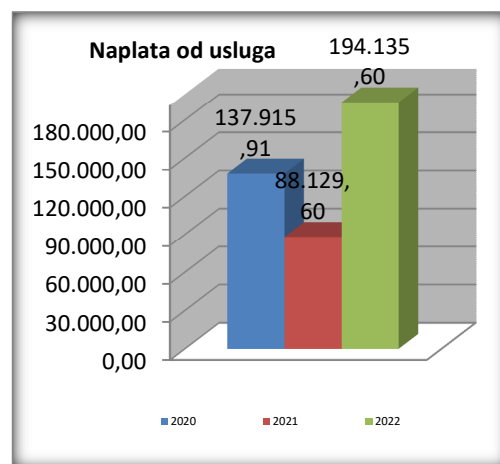
Jedan od prioriteta poslovanja je i smanjenje komercijalnih gubitaka i to sistemskim identifikovanjem korisnika koji su ilegalno priključeni na distributivnu mrežu. U toku 2022.godine koordinisanim aktivnostima otkriveno je 185 nelegalnih priključaka, prema kojima su preduzimate zakonom propisane mjere u vidu isključenja sa distributivne mreže ili podnošenja krivične prijave.

Takođe, u toku godine evidentirano je 579 privremenih korisnika. U poslovnoj 2021.godini podnijeto je 9 krivičnih prijava zbog krivičnih djela članova 281,239 i 387 KZ CG.

Prihodi od usluga su ostvareni u iznosu od 194.135,60€ i u odnosu na uporednu godinu bilježe rast od 120,28%.

NAPLATA OD USLUGA

USLUGE	2020	2021	2022	%
JAN	3.141,21	4.223,30	2.741,10	-35,10%
FEB	4.144,38	4.471,50	6.990,84	56,34%
MAR	5.518,48	2.731,01	9.997,20	266,06%
APR	2.476,99	7.545,49	29.836,12	295,42%
MAJ	7.489,46	6.846,23	31.762,19	363,94%
JUN	7.711,22	13.842,85	33.792,64	144,12%
JUL	16.878,47	10.838,87	22.686,88	109,31%
AVG	32.934,25	8.209,96	15.111,00	84,06%
SEP	9.354,50	7.492,93	14.685,46	95,99%
OKT	14.849,79	6.426,18	8.590,36	33,68%
NOV	11.153,07	7.855,07	8.203,15	4,43%
DEC	22.264,09	7.646,21	9.738,66	27,37%
UKUPNO	137.915,91	88.129,60	194.135,60	120,28%

Služba za prinudnu naplatu je održala je kontinuitet u podnošenju prijedloga za izvršenje u cilju izbjegavanja zastare. Aktivno se radilo kako na novim predmetima iz izvještajne godine, tako i na predmetima iz ranijih godina i onih prema kojima je postupak prinudne naplate već pokrenut u prethodnom periodu.

I u stabilnim uslovima poslovanja postoji evidentan problem naplate potraživanja kako kod domaćinstva, tako i kod pravnih lica, iz razloga što su već godinama poremećeni prioriteta u plaćanju obaveza. Najveći problem naplate potraživanja se javlja u oblicima kolektivnog stanovanja, gdje ne postoji interesovanje korisnika da se mjerna mjesta redovno očitavaju i time se doprinesu što tačnijoj evidenciji.

Takođe, ono što predstavlja problem kod naplate u svim komunalnim društvima je i neefikasna naplata putem prinudne naplate. Iako je uvođenjem sistema javnih izvršitelja izvršni postupak potpuno promijenio fizionomiju, realizacija je i dalje nedovoljno efikasna.

U toku 2022. godine podnijeto je 580 prijedloga za izvršenje prema korisnicima koji svoje obaveze ne izmiruju blagovremeno, od čega je 16,89 % , odnosno njih 98, izmirilo dug po osnovu rješenja o izvršenju. Prigovor po osnovu rješenja o izvršenju dostavilo je 53 korisnika, dok je njih 80 podnijelo zahtjev za odloženo plaćanje putem zaključivanja protokola. Samostalno ili putem plenidbe žiro računa podnijeta rješenja o izvršenju isplaćuje 30 korisnika. Zbog smrti stranke u postupku obustavljeno 33 predmeta. Od 580 podnijetih prijedloga za izvršenje njih 16 je iz kategorije korisnika pravna lica.

Takođe, pozitivni efekti naplate potraživanja postižu se i putem zaključenih protokola o izmirenju duga na rate po osnovu prethodno dostavljenih opomena.

Imajući u vidu oslabljenu platežnu moć naših korisnika, izazvanu naglim porastom cijena, kao i činjenicu da je privredna djelatnost u stagnaciji Društvo je dodatno inoviralo postojeći reprogram. Na ovaj način omogućeno je korisnicima da pod povoljnim uslovima izmire svoja dugovanja i izbjegnu troškove prinudne naplate ili eventualnog isključenja sa distributivne mreže. U toku izvještajnog perioda potpisano je 387 reprograma, od čega po osnovu prijedloga za izvršenje njih 130, a po osnovu tekućeg duga 258.

Aktivno se radilo na ažuriranju baze podataka korisnika dopunjavanjem matičnih podataka kroz revidenciju terena. U toku 2022. godine izvršen je prenos vlasništva za 616 korisnika.

Aktivnosti ekonomskog sektora za period 01.01.2022-31.12.2022	
Broj zamijenjenih vodomjera	3026
Broj sprovedenih isključenja	169
Broj novih priključaka na vodovodnu mrežu	1152
Broj novih priključaka na kanalizacionu mrežu	408
Broj otkrivenih nelegalnih potrošača	185
Broj registrovanih privremenih korisnika	579
Broj izdatih potvrda o dugovanjima	920
Broj podnijetih reklamacija	442

U toku 2022.godine nastavile su se aktivnosti na unapređenju inkasantske službe. Izvršena je nadogradnja savremenog uređaja za očitavanje „Point Mobile 802“ koji sa svojim tehničkim karakteristikama omogućava kontinuirano praćenje rada inkasanata, određivanje lokacije, unos stanja, fotografisanje i kompletan pregled informacija o mjernom mjestu čime se omogućava precizniji način obračuna potrošnje i značajno smanjenje greške prilikom očitavanja.

Kvalitetan i efikasan razvoj informacionog sistema je veoma bitna komponenta svakog procesa rada jer omogućava sistemsku i aplikativnu podršku svim organizacionim jedinicama Društva. U tom cilju služba informacionih tehnologija nastavila je sa revitalizacijom informacione infrastrukture kroz hardversko održavanje i razvoj, mrežno održavanje i aplikativnu podršku. Kako bi operativni sistem imao efikasni i adekvatan nivo zaštite produžene su licence za windows, office i antivirus sistem.

U toku ljetnje turističke sezone inoviran je korisnički portal naseg web sajta na kome korisnici naših usluga mogu potražiti najvažnije informacije. Uz dosadašnje mogućnosti poput uvida u finansijsko stanje i obaveze, predaju stanja sa mjernih instrumenata i mogućnost ulaganja reklamacije, novina korisničkog servisa se ogleda u mogućnosti provjere obračuna potrošnje, online plaćanju računa bez provizije i mogućnosti preuzimanja mjesečnog računa.

Komunikacija sa korisnicima je jedan od ključnih faktora, iz razloga što kvalitetna i pravovremena komunikacija sa potrošačima može u znatnoj mjeri doprinijeti poslovanju Društva i poboljšanju kvaliteta pružanja usluga. Društvo nastoji da poveća interakciju sa korisnicima usluga upotrebom društvenih mreža kao što su Facebook i Instagram, gdje su se redovno ažurirale sprovedene aktivnosti na poboljšanju vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda.

ANALIZA FINANSIJSKOG REZULTATA I POLOŽAJA DRUŠTVA

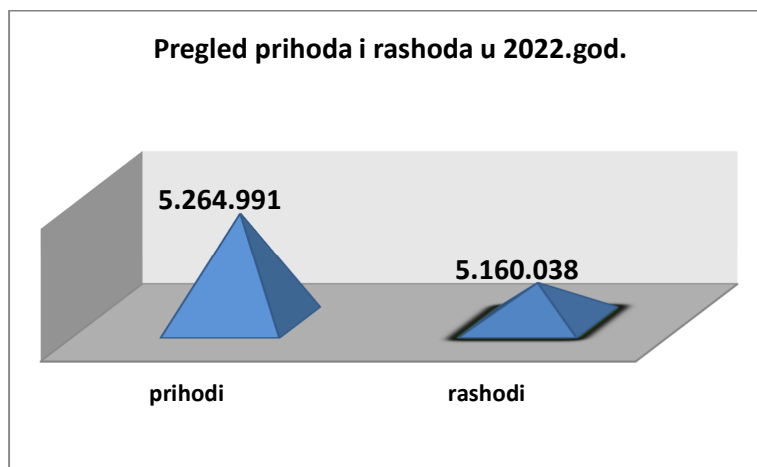
Analiza bilansa uspjeha

Rezultati rada DOO "Vodovod i kanalizacija" za 2022.godinu, prema podacima knjigovodstvenog izvještavanja, pokazuju da se trend pozitivnog poslovanja karakterističan za prethodnu 2021. godinu nastavlja.

Rezultati poslovanja su zadovoljavajući iz više razloga, a naročito zbog adekvatnih organizacionih odluka menadžmenta, racionalizacije troškova na svim nivoima i povoljne turističke sezone na području opštine Bar .

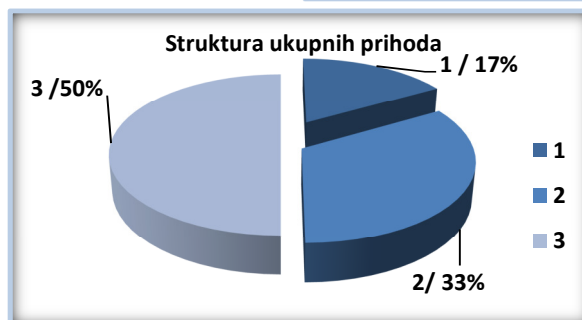
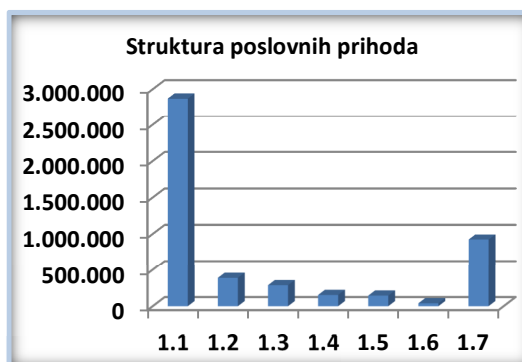
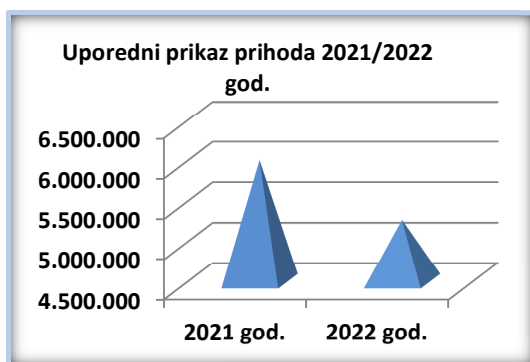
Društvo je kao i prethodnih godina, bilansno prikazivalo prihod ostvaren realizacijom usluga iz domena svoje osnovne djelatnosti na bazi fakturisane realizacije, bez obračunatog PDV-a.

Ostvareni prihodi su bili dovoljni da pokriju ukupno ostvarene rashode, što znači da je u prošloj godini evidentiran pozitivan finansijski rezultat, odnosno **dobitak** u poslovanju u iznosu od **104.953€**.

ANALITIČKI PRIKAZ PRIHODA U 2022.GODINI						
R.b	OPIS	2021 god.	%	2022 god.	%	INDEX (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI	6.000.926	100,00	5.264.991	100,00	88
1	Poslovni prihodi	4.764.670	79,40	4.806.754	91,30	101
1.1	Prihodi od prodaje vode	2.675.728	44,59	2.871.746	54,54	107
1.2	Prihodi od prodaje kanalizacije	404.929	6,75	386.993	7,35	96
1.3	Prihodi od pretplate	338.299	5,64	286.327	5,44	85
1.4	Prihodi od prodaje usluga	64.611	1,08	153.344	2,91	237
1.5	Prihodi od dotacija iz Budžeta	59.374	0,99	144.386	2,74	243
1.6	Prihodi po osnovu refun.bolovanja	70.256	1,17	39.667	0,75	56
1.7	Ostali poslovni prihodi	1.151.473	19,19	924.291	17,56	80
1.7.1	Pokriće amortiz. Osnivača	1.098.961	18,31	874.256	16,61	80
1.7.2	Ostali poslovni prihodi	52.512	0,88	50.035	0,95	95
2	Finansijski prihodi	170.124	2,83	144.026	2,74	85
2.1	Prihodi od kamata	170.120	2,83	144.024	2,74	85
2.2	Prih. po osn.dep.poz.kam	4	0,00	2	0,00	50
3	Vanredni prihodi	1.066.132	17,77	314.211	5,97	29
3.1	Naplaćena otpis.potraživanja	1.053.895	17,56	309.024	5,87	29
3.2	Ostali vanredni prihodi	12.237	0,20	5.187	0,10	42

Ukupni ostvareni prihodi za izvještajni period iznose **5.264.991 €** i manji su za 12,26% u odnosu na uporednu 2021.godinu.

U strukturi ukupnih prihoda najveće učešće imaju **poslovni prihodi** i to u iznosu od 4.806.754 €, sa učešćem od **91,30%**. Ovi prihodi se u najvećoj mjeri odnose na prihode koji nastaju iz rada osnovne djelatnosti društva. U strukturi poslovnih prihoda najveće učešće imaju prihodi od prodaje vode i odvođenja otpadnih voda i to sa 67,80%. U strukturi ostalih poslovnih prihoda iznos od 153.344 € se odnosi na prihode po osnovu pružanja usluga (evidentiranja novih i privremenih korisnika, zamjene mjernih instrumenata, priključaka na kanalizacionu mrežu, crpljenja septičkih jama). Ovi prihodi bilježe rast i u odnosu na uporednu godinu veći su za 88.733€. Dotacije iz budžeta u 2021.godini iznosile su 144.386 €, a u najvećoj mjeri odnose se na realizovane aktivnosti na održavanju atmosferske kanalizacije i izvršenih radova na rekonstrukciji distributivne mreže. Prihodi po osnovu porodijskog i ostalih bolovanja su iznosili 39.667€. Ostali poslovni prihodi u iznosu od 924.291€ se odnose na obračunski prihod po osnovu pokrića amortizacije na imovinu osnivača i druge poslovne prihode.

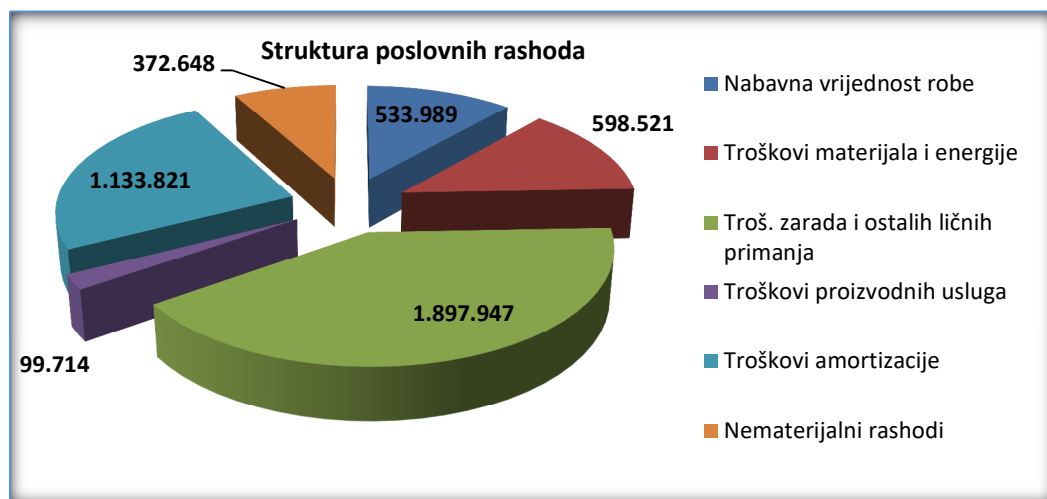
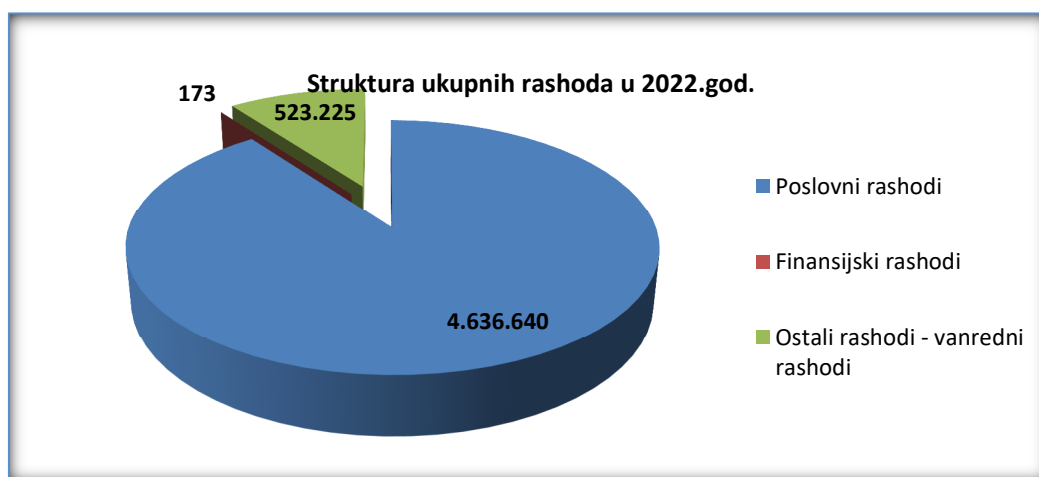
Kao što se vidi u strukturi ostalih poslovnih prihoda najveće učešće se odnosi na prihod perioda koji pokriva trošak amortizacije, iskazane na rashodnoj strani bilansa uspjeha, na imovinu osnivača, na osnovu MRS 20 standarda (Međunarodnog računovodstvenog standarda) koji obrađuje računovodstveno evidentiranje državnih davanja. U skladu sa navedenim standardom moguća su dva pristupa računovodstvenogpraćenja ovih davanja: kapitalni, prema kojem se vrijednost davanja neposredno odobrava u kapital društva i prihodni pristup, prema kojem se davanje unosi u prihod, tokom jednog ili više perioda.

Finansijski prihodi čine **2,74%** ukupnih bilansnih prihoda i odnose se na ukalkulisanu kamatu za neblagovremeno plaćanje ispostavljenih računa za utrošenu vodu.

Vanredni prihodi u iznosu od 314.211 € čine **5,97%** ukupno ostvarenog prihoda, a odnose se na prihode koji su nastali po osnovu naplate indirektno otpisanih potraživanja u prošloj i ranijim godinama i obračunskom zatvaranju ranije formirane ispravke vrijednosti potraživanja.

ANALITIČKI PREGLED RASHODA U 2022.GODINI						
R.b	OPIS	2021 god.	%	2022 god.	%	INDEX (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
II	RASHODI	5.974.372	100,00	5.160.038	100,00	86
1	Poslovni rashodi	4.570.101	76,50	4.636.640	89,86	101
1.1	Nabavna vrijednost robe	489.112	8,19	533.989	10,35	109
1.2	Troškovi materijala i energije	505.878	8,47	598.521	11,60	118
1.2.1	Troškovi materijala za izradu	65.192	1,09	130.562	2,53	200
1.2.2	Troškovi ostalog materijala	11.449	0,19	19.652	0,38	172
1.2.3	Troškovi električne energije	375.854	6,29	373.278	7,23	99
1.2.4	Troškovi goriva	53.383	0,89	75.029	1,45	141
1.3	Troš. zarada i ostalih ličnih primanja	1.911.917	32,00	1.897.947	36,78	99
1.3.1	Troškovi neto zarada i ost.lič.primanja	1.180.384	19,76	1.466.894	28,43	124
1.3.2	Troškovi poreza i doprinosa	731.533	12,24	431.053	8,35	59
	Troškovi porez	175.527	2,94	50.625	0,98	29
	Troškovi doprinosa za penzije	351.985	5,89	359.567	6,97	102
	Troškovi ostalih doprinosa	204.021	3,41	20.861	0,40	10
1.4	Troškovi proizvodnih usluga	109.526	1,83	99.714	1,93	91
1.4.1	Troškovi transportnih usluga	20.725	0,35	20.072	0,39	97
1.4.2	Troškovi usluga održavanja	83.656	1,40	76.654	1,49	92
1.4.3	Ostali troš.proizvodnih usluga	5.145	0,09	2.988	0,06	58
1.5	Troškovi amortizacije i rezervisanja	1.275.768	21,35	1.133.821	21,97	89
1.5.1	Troškovi amortizacije	1.275.768	21,35	1.061.238	20,57	83
1.5.1.1	Troškovi amortizacije VIK-a	176.807	2,96	186.982	3,62	106
1.5.1.2	Troškovi amortizacije na imovinu osnivača	1.098.961	18,39	874.256	16,94	80
1.5.2	Rezervisanja za naknade i druge beneficije	0	0,00	72.583	1,41	
1.6	Nematerijalni rashodi	277.900	4,65	372.648	7,22	134
1.6.1	Troškovi zdravstvenih usluga	26.601	0,45	26.598	0,52	100
1.6.2	Troškovi dostave računa	41.217	0,69	42.523	0,82	103
1.6.3	Troškovi reprezentacije	4.206	0,07	5.740	0,11	136
1.6.4	Troškovi premije osiguranja	10.620	0,18	6.305	0,12	59
1.6.5	Troškovi platnog prometa	19.435	0,33	20.794	0,40	107
1.6.6	Troškovi članarina	985	0,02	2.140	0,04	217
1.6.7	Troškovi stručnog obrazovanja	1.420	0,02	0	0,00	0
1.6.8	Troškovi koncesija	73.131	1,22	74.886	1,45	102
1.6.9	Troš.dopr.privred.komor.i savezima	23.102	0,39	19.906	0,39	86

1.6.10	Sudski troškovi i takse	33.331	0,56	32.442	0,63	97
1.6.11	Ostali nematerijalni rashodi	43.852	0,73	141.314	2,74	322
2	Finansijski rashodi	6	0,00	173	0,00	2883
2.1	Rashodi kamata	6	0,00	173	0,00	2883
3	Ostali rashodi - vanredni rashodi	1.404.265	23,50	523.225	10,14	37
3.1	Indirektni i direktni otpisi potraživanja	1.399.447	23,42	516.110	10,00	37
3.2	Rashodi po osnovu usklađ.vr.imovine	3.885	0,07	5.482	0,11	141
3.3	Ostali vanredni rashodi	933	0,02	1.633	0,03	175

Analizirajući analitiku troškova, može se zaključiti da je menadžment Društva prilagodio svoje poslovanje složenoj ekonomskoj situaciji i da je donošenjem ispravnih poslovnih odluka zabilježeno smanjenje svih troškova na koje se moglo uticati.

Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od **5.160.038 €**, i u odnosu na uporednu 2021. godinu bilježe smanjenje od 13,63%.

Najveće učešće u strukturi ukupnih rashoda imaju **poslovni rashodi** sa **89,86 %**, i u odnosu na uporednu 2021. godinu veći su za 1%.

Troškovi nabavne vrijednosti robe (troškovi preuzimanja vode iz sistema regionalnog vodovoda) koji učestvuju sa 10,35 % u ukupnim poslovnim rashodima iznose 533.989€ i u odnosu na prethodnu godinu bilježe za rast od 9 indeksnih poena. Troškovi materijala iznose 598.521€, čine 11,60 % ukupnih rashoda. U odnosu na uporednu poslovnu godinu ovi rashodi bilježe rast od 18,31%. Čine ih najvećim dijelom troškovi električne energije, goriva, troškovi materijala. Povećanje cijene goriva tokom 2022.godine uslovilo je porast cijena svih vrsta materijala. Troškovi goriva su povećani za 40,55%, troškovi električne energije bilježe smanjenje od 1%, dok troškovi materijala bilježe značajno povećanje od 172-200%.

Troškovi zarada i ostalih ličnih primanja iznose 1.897.947 € i bilježenje samanjene od 0,73%. Troškovi neto zarada su povećani 24,27 %, dok su troškovi poreza i doprinosa na zarade smanjeni za 41,08 % u odnosu na isti period 2021.godine. Sve ovo je uslovljeno Programom Vlade Crne Gore pod nazivom “Maršalov plan – Evropa sad” odnosno izmjenom zakonskih rješenja kojim su od 1. Januara 2022.godine u Crnoj Gori smanjena opterećenja na zarade i povećane minimalna i prosječna zarada.

Navedenim programom minimalna zarada iznosi 450 eura, umjesto dosadašnjih koje su bile na nivou od 250 eura. Takođe, navedenim programom ukinuti su doprinosi za zdravstveno osiguranje i uveden je niz poreskih reformi koje se odnose na bruto zaradu iznad 700 €. Treba napomenuti da se koeficijenti za obračun zarada koji su definisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka nisu u međuvremenu mijenjali.

Troškovi amortizacije i rezervisanja iznose 1.133.821 € od čega se iznos od 1.061.238€ odnosi na troškove amortizacije sredstava ViK-a i imovine osnivača. Iznos od 72.583€ se odnosi na aktuarski obračun, odnosno na obračun dugoročnih rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju i jubilarnih nagrade za 10, 20,30 i 40 godina staža za zaposlene, koji smo u obavezi po Međunarodnom računovodstvenom standardu 19 (MRS 19) da utvrdimo za svaku godinu.

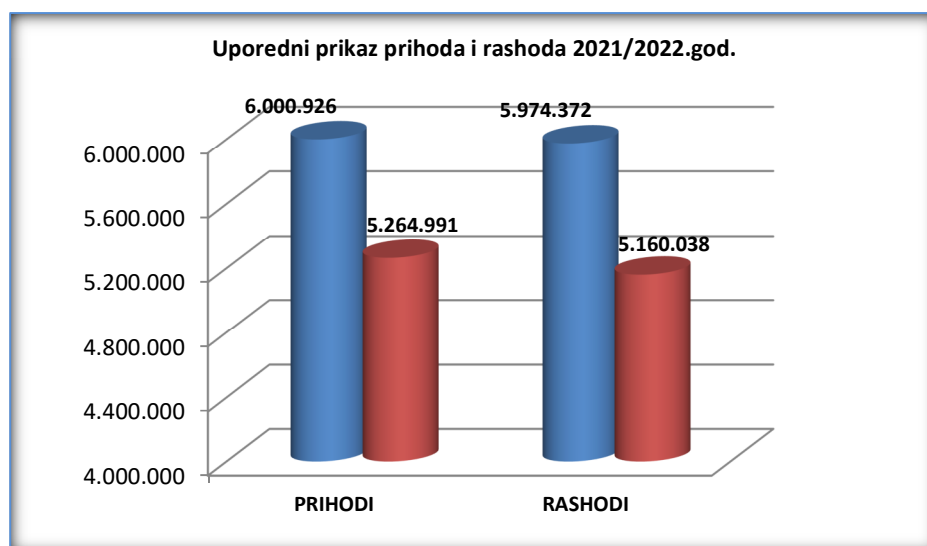
Nematerijalni rashodi su, u ukupnom iznosu, zabilježili povećanje u odnosu na uporednu godinu za 34,09 %. U strukturi ovih troškova najveće učešće odnosi se na: troškove koncesija za zahvaćenu i ispuštenu vodu 74.886€, troškove dostave računa 42.523 €, sudske troškove i takse 32.442€, troškove kontrole ispravnosti vode 26.598 €, troškove platnog prometa 20.794 €, troškove doprinosa privrednim komorama i savezima 19.906 €, troškovi savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica i troškovi Regulatorne agencije za energetiku i komunalne usluge u iznosu od 83.649€ i ostale nematerijalne rashode.

Finansijski rashodi odnose se na rashode kamata po obavezama iz dužničko-povjerilačkih odnosa. Iz navedene tabele može se zaključiti da društvo nema ni dugoročnih ni kratkoročnih zaduženja.

Ostali rashodi iznose 523.225 € i najvećim dijelom se odnose na indirektni otpis nenaplaćenih potraživanja preko korišćenja ispravke vrijednosti. U skladu sa standardima i računovodstvenim politikama društva indirektno je otpisano 516.110 €. Navedeni trošak ima isključivo knjigovodstveni karakter, jer ukoliko se ova potraživanja naplate u narednim godinama knjižiće se na strani bilansa uspjeha kao vanredni prihod.

Upoređujući ostvarene ukupne prihode i ukupne rashode za 12 mjeseci 2022.godine može se konstatovati da je bilansno ostvaren **pozitivan finansijski rezultat** u iznosu od **104.953 €**.

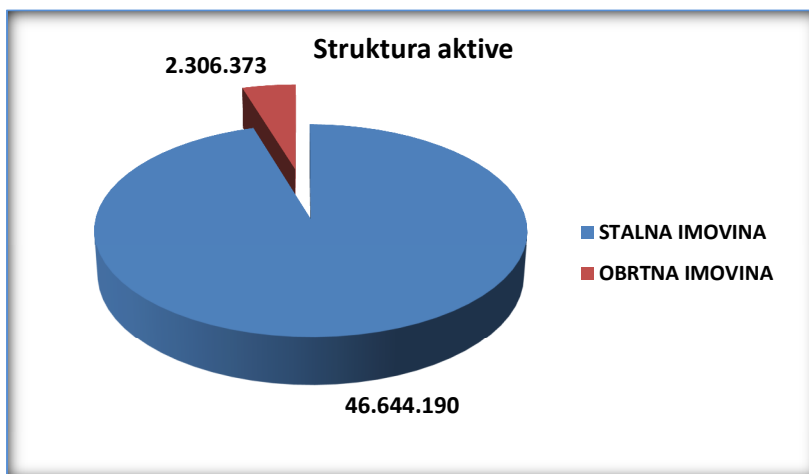
Rezultat poslovanja				
R.b	OPIS	2021 god.	2022 god.	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
I	PRIHODI	6.000.926	5.264.991	88
1	Poslovni prihodi	4.764.670	4.806.754	101
2	Finansijski prihodi	170.124	144.026	85
3	Vanredni prihodi	1.066.132	314.211	29
II	RASHODI	5.974.372	5.160.038	86
1	Poslovni rashodi	4.570.101	4.636.640	101
2	Finansijski rashodi	6	173	2883
3	Vanredni rashodi	1.404.265	523.225	37
III	REZULTAT POSLOVANJA	26.554	104.953	395
1	Rezultat iz poslovne aktivnosti	194.569	170.114	87
2	Rezultat iz finansijske aktivnosti	170.118	143.853	85
3	Rezultat iz ostalih aktivnosti	-338.133	-209.014	62

Analiza bilansa stanja

Iskaz o finansijskoj poziciji Društva, poznat kao Bilans stanja na određeni dan upućuje na zaključak da DOO „Vodovod i kanalizacija“ na dan 31.12.2022.godine, bez obzira na otežane uslove privređivanja, ima zadovoljavajuću finansijsku ravnotežu, odnosno zadovoljavajuću kratkoročnu i dugoročnu likvidnost.

STRUKTURA AKTIVE						
R.b	OPIS	2021.god.	%	2022.god.	%	INDEX (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
I	STALNA IMOVINA	47.622.823	95,68	46.644.190	95,29	98
1.1	Nematerijalna ulaganja	28.185	0,06	39.947	0,08	142
1.2	Nekretnine,postrojenja i oprema	47.592.350	95,62	46.603.078	95,20	98
1.3	Dugoročni plasmani	2.288	0,00	1.165	0,00	51
II	OBRтна IMOVINA	2.151.354	4,32	2.306.373	4,71	107
2.1	Zalihe	368.478	0,74	395.642	0,81	107
2.2	Potraživanja od kupaca	1.131.886	2,27	976.461	1,99	86
2.3	Porez na dodatu vrijednost i AVR	6.611	0,01	771	0,00	12
2.4	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	644.379	1,29	933.499	1,91	145
	UKUPNO	49.774.177	100,00	48.950.563	100	98

Strukturno posmatrajući bilansnu **aktivu društva** zapaža se veće učešće stalne imovine u odnosu na obrtnu imovinu. Ukupna stalna imovina sa kojom je raspolagalo Društvo na 31.12.2022.godine je iznosila 46.644.190 €, što čini cca 95,29% ukupne aktive, dok se ostatak od 4,71% odnosi na obrtnu imovinu društva. U strukturi neto obrtne imovine najveće učešće imaju potraživanja od kupaca, 42,33%, dok je prošloj poslovnoj godini ovo učešće iznosilo 52,61%. Potraživanja od kupaca bilježe pad od 13,73% u odnosu na 2021.godinu. Ako se nenaplaćena potraživanja analiziraju sa aspekta structure korisnika može se zaključiti da najveće učešće imaju potraživanja od korisnika iz kategorije domaćinstava, sa cca 75%.

Stanje novčanih sredstava na kraju godine je povećano u odnosu na početno stanje za 45 indeksna poena, što još jednom potvrđuje pozitivno poslovanje u protekloj godini, odnosno kreiranje i realizacija racionalnih poslovnih odluka menadžmenta. Zahvaljujući navedenoj poslovnoj politici likvidnost društva je mnogo bolja u odnosu na godinu ranije. Ukupna obrtna sredstva, u neto iznosu, su veća u odnosu na kratkoročne obaveze za cca 17 puta. U prošloj godini redovno su izmirivane sve obaveze, kako prema državi, tako i prema dobavljačima i zaposlenim radnicima, bez obzira na ekonomsku situaciju koja je vladala kod nas i u okruženju.

Da su ove konstatacije tačne potvrđuje i **sertifikat bonitetne izvrsnosti**, simbol transparentnog rada i poslovnog prestiža koju je ovo Društvo u 2022.godini dobilo od kompanije za ocjenu boniteta Company Wall iz Londona. Navedena plaketa se dodjeljuje privrednim društvima koja tri godine u kontinuitetu ostvaruju odličan bonitet, čime dokazuju finansijsku stabilnost i stiču povjerenje poslovnih partnera.

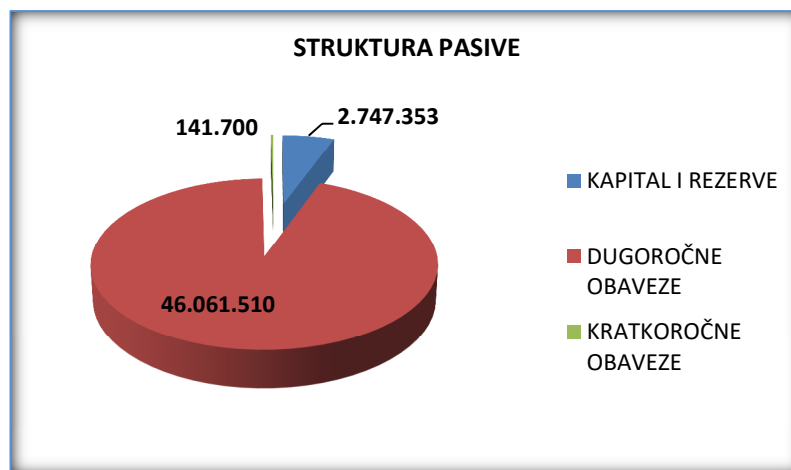
Vrijednost **pasive**, kao i prethodno analizirane aktive je umanjena u odnosu na uporednu godinu za cca 2% što je rezultat, uglavnom manjeg investiranja u osnovna sredstva u odnosu na obračunatu amortizaciju na sredstva koja su u upotrebi i smanjenih kratkoročnih obaveza u odnosu na uporednu godinu.

U pasivi bilansa stanja pod stavkom dugoročne obaveze svrstani su i dugoročno odloženi prihodi, a odnose se na vrijednost imovine osnivača koju koristi Društvo. U skladu sa MRS 20, poštujući prihodni princip, vrijednost te imovine je knjižena na navedenoj poziciji, i na kraju 2022. godine iznosi 45.779.917 €.

U dugoročnim obavezama su evidentirane i ukalkulisane obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada postojećih radnika, u skladu sa MRS 19, kao i odložene poreske obaveze koje su rezultat privremenih razlika po osnovu računovodstvene i poreske sadašnje vrijednosti imovine.

Kratkoročne obaveze se, uglavnom, odnose na obaveze prema dobavljačima, i to za račune iz decembra analizirane godine i po osnovu porez na dobit. Da napomenemo da su evidentirane obaveze prema dobavljačima izmirene u prvim mjesecima tekuće godine.

STRUKTURA PASIVE						
R.b	OPIS	2021god.	%	2022god.	%	INDEX (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
I	KAPITAL I REZERVE	2.821.032	5,67	2.747.353	5,61	97
1.1	Upisani kapital	999.624	2,01	999.624	2,04	100
1.2	Revalorizacione rezerve	2.107.645	4,23	2.107.645	4,31	100
1.3	Gubitak	-312.824	-0,63	-386.503	-0,79	124
1.4	Ostale rezerve	26.587	0,05	26.587	0,05	100
II	DUGOROČNE OBAVEZE	46.713.827	93,85	46.061.510	94,10	99
2.1	Dugoročne obaveze		0,00			
2.2	Odloženi prihodi	46.654.170	93,73	45.779.914	93,52	98
2.3	Odloženi porezi	14.331	0,03	62.360	0,13	435
2.4	Dugoročna rezervisanja	45.326	0,09	219.236	0,45	484
III	KRATKOROČNE OBAVEZE	239.318	0,48	141.700	0,29	59
3.1	Kratkoročne obaveze iz poslovanja	238.489	0,48	128.590	0,26	54
3.2	Kratkoročne finansijske obaveze		0,00			
3.3	Obaveze za porez dobit		0,00	13.110	0,03	
	PVR	829				
	UKUPNO	49.774.177	100	48.950.563	100	98

Indikatori poslovanja

1. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelj	2021.godina	2022.godina
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,00	1,02
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,04	1,04

Koeficijent ukupne ekonomičnosti 1,00 ukazuje na to da je u protekloj godini Društvo poslovalo pozitivno, što znači da su ukupni prihodi bili dovoljni da pokriju sve ukalkulisane rashode.

Pokazatelj poslovne ekonomičnosti iznosi 1,04 i on takođe ukazuje na pozitivan trend poslovanja.

2. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelj	2021.godina	2022.godina
Koeficijent trenutne likvidnosti	2,69	6,59
Koeficijent ubrzane likvidnosti	8,99	16,28
Koeficijent tekuće likvidnosti	7,45	13,48

Koeficijent trenutne likvidnosti u 2022.godini iznosi 6,59 što ukazuje da je 1€ kratkoročnih obaveza pokriven sa 6,59 € novčanih sredstava.

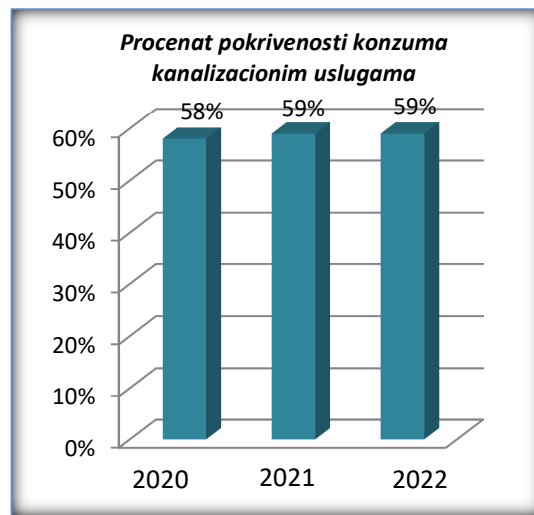
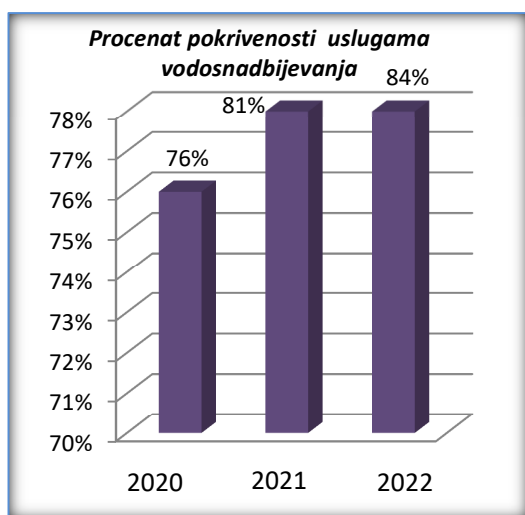
Koeficijenti ubrzane i tekuće likvidnosti za 2022.godinu su veoma zadovoljavajući. Ovi pokazatelji ukazuju da je Društvo na kraju 2022.godine imalo dovoljno obrtnih sredstava za pokriće svih kratkoročnih obaveza (1€ obaveza pokriven sa 13,48- 16,28 € obrtnih sredstava).

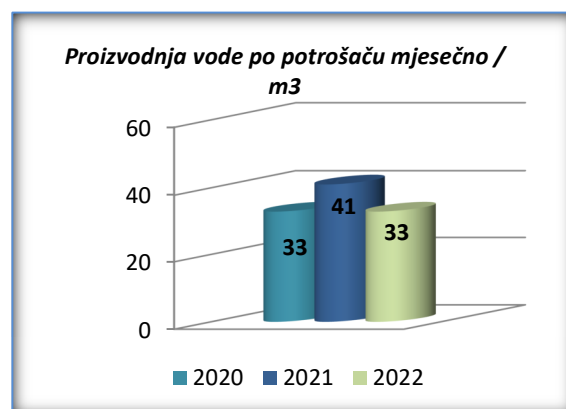
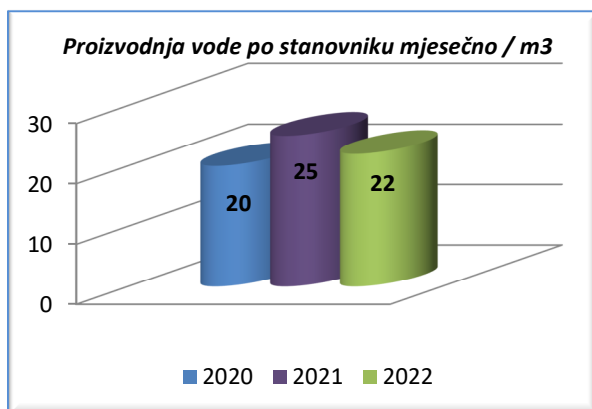
3. Pokazatelji profitabilnosti

Ostvareni rezultat 2019-2022 god.					
R.b.	OPIS	2019.god	2020.god	2021.god	2022.god
1.	EBIT				
	Rezultat prije oporezivanja	63.307	-198.681	26.554	104.953
	Rashodi kamata	9.429	47.540	6	173
	Rez.prije opor + kamata	72.736	-151.141	26.560	105.126
2.	EBITDA				
	Rezul.prije oporezivanja	63.307	-198.681	26.554	104.953
	Rashodi kamata	9.429	47.540	6	173
	Amortizacija	1.475.468	1.536.570	1.275.768	1.061.238
	Rez.prije opor - kamata - amoerizacija	1.548.204	1.385.429	1.302.328	1.166.364

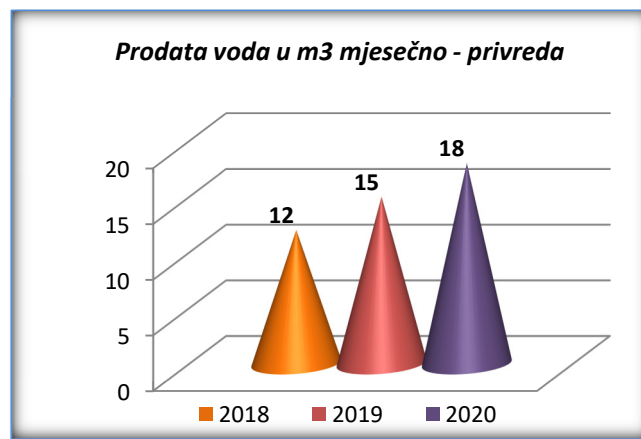
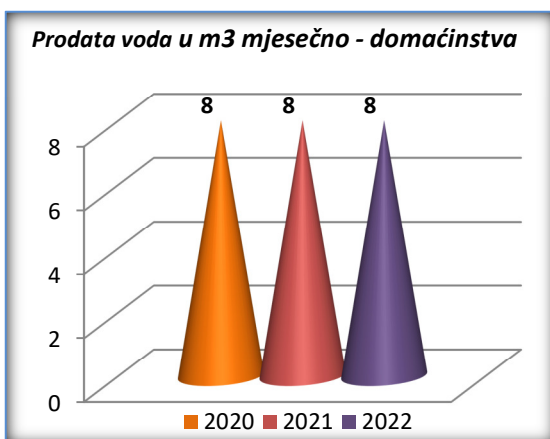
4. Indikatori uspješnosti

Procenat pokrivenosti uslugama vodosnabdijevanja i kanalizacije utiče na kvalitet pruženih usluga kao i na finansijske benefite koje Društvo ostvaruje. Iz grafika u nastavku može se vidjeti da je procenat pokrivenosti kanalizacionim uslugama manji od pokrivenosti uslugama vodosnabdijevanja, što je slučaj sa svim opštinama Crnogorskog primorja.

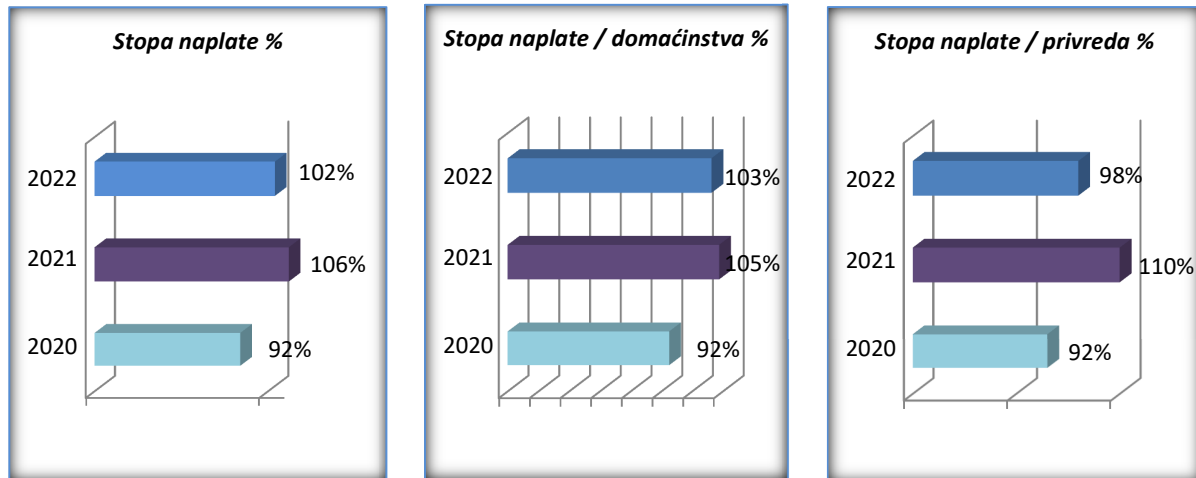

Indikatori pokrivenosti konzuma ukazuju na to da su neophodna dodatna ulaganja u razvoj distributivne mreže kako bi se proširila pokrivenost uslugama, a samim tim i mogućnost uvećanja prihoda.

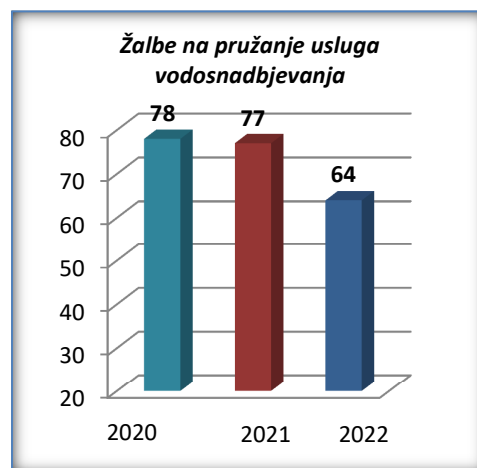

Najbrojniju kategoriju korisnika predstavljaju korisnici iz kategorije potrošača domaćinstva i njihova potrošnja ima najveći udio u prihodima.

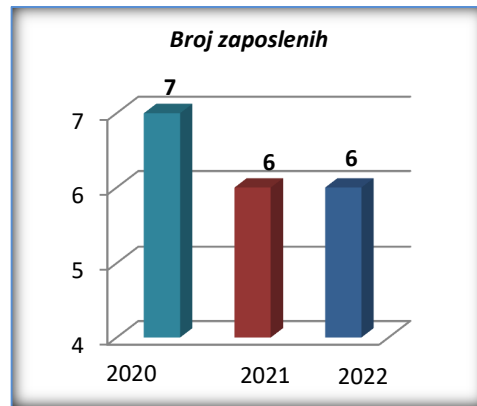

Iz prethodnih grafikona se vidi da je tekuća naplata potraživanja bila na nivou od 102%. Naplata od korisnika iz kategorije pravna lica je 98%, dok je za kategoriju korisnika fizička lica na nivou od 103 %.

Indikatori koji pokazuju kvalitet pruženih usluga odnose se na odnos broja zaposlenih po korisniku, broj žalbi na pružene usluge, broj kvarova u toku godine i analizu kvaliteta vode.

Indikator koji se odnosi na nivo zaposlenih na 1000 priključaka se kreće cca 6 i ukazuje na povoljnu radnu efikasnost jer je u skladu sa međunarodnim standardima (od 6 do 8).

Zaposleni konstantno rade na poboljšanju pružanja usluga i time podižu nivo zadovoljstva svojih potrošača. Pored evidencije o kvarovima na mreži vodi se i posebna evidencija žalbi korisnika na ispravnost vodomjera, žalbi na očitane potrošnje, efikasnosti očitavanja mjernih instrumenata, a sve u cilju poboljšanja odnosa sa korisnicima usluga.

Pokazatelji poslovanja, izvedeni iz bilansnih iskaza za 2022.godinu, kao što je navedeno, ukazuju da je DOO " Vodovod i kanalizacija " Bar stabilno društvo, posmatrano na kratki i dugi rok. U aktivi društva obrtna sredstva učestvuju sa 4,71%, a obaveze prema dobavljačima cca 0,26%, dok u pasivi društva nema tuđih izvora u smislu kratkoročnih ili dugoročnih kredita. Likvidnost društva je očuvana, bez obzira na otežane uslove privređivanja koji su vladali u prošloj godini i koji su još prisutni.

Društvo ne koristi i nema potrebu za izdavanjem, odnosno korišćenjem osnovnih ili izvedenih finansijskih instrumenata u cilju pribavljanja novčanih sredstava.

9. ZAKLJUČAK

Vlastitim kapacitetima, tehničkim i kadrovskim, Društvo je u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima unaprijedilo sistem vodosnabdijevanja kako bi obezbijedio kontinuiranu, sigurnu i kvalitetnu isporuku vode svim korisnicima, uz permanentno očuvanje zdravlja korisnika i zaštitu životne okoline.

Ovim Izvještajem o radu sumirane su sprovedene aktivnosti u cilju razvoja vodovodnog i kanalizacionog sistema sa tehnološkog, organizacijskog i ekonomskog aspekta.

Definisanim operativnim ciljevima određeni su prioriteti, mjere i aktivnosti za ostvarenje strateških ciljeva kao što su: rast prihoda, optimizacija troškova, moderna komunalna infrastruktura, moderna poslovna organizacija, napredna tehnološka i IT organizacija.

Odgovornost Društva, svih zaposlenih ali i samih građana je da se na odgovoran način odnose prema prirodnim resursima, životnoj sredini i zdravlju ljudi. Društvo je ovom zahtjevu odgovorilo kroz distribuciju higijenski ispravne vode i efikasnom odvođenju otpadnih voda, kao i kroz primjenu integrisanih sistema upravljanja procesima koji su definisani međunarodnim standardima.

Veoma važna metoda analize poslovanja “SWOT analiza” bila je veoma značajan osnov za određivanje prioriteta tokom organizovanja procesa rada u poslovnoj 2022. godini.

Osnovna i najvrijednija “imovina” svakog privrednog društva jesu ljudski resursi. Društvo je nastavilo sa kontinuiranim ulaganjem u stručno usavršavanje, razvijanjem team buliding aktivnosti, praćenjem i evaluacijom rada zaposlenih.

DOO “Vodovod i kanalizacija” Bar je nastavilo sa održavanjem stabilnih finansija i pozitivnim trendom poslovanja definisanom strategijom kroz racionalizaciju troškova, povećanjem produktivnosti i adekvatnim organizacionim odlukama.